

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΕΤΟΣ 30ον

ΑΡΙΘ. 1106 | ΑΘΗΝΑΙ | ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1917

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: "Εξ εκατομμύρια γυναίκες" (Καλλιρρόη Παρρέν). — "Η επικίνδυνος ηλικία." — "Ο άνδρας μου." — "Οι πολύτιμοι λίθοι." — "Η χώρα που δεν πεθαίνει." — "Το άσπρο τριαντάφυλλο." — "Η ανθογέννητη." — "Ο θάνατος." — "Ο τόνος." — "Ο κύρ Νικόλας." — Νοικοκυρεϊό και κουζίνα.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. — ΕΤΟΣ 29^{ον}

Αντίτιμον έτησίας έγγραφης διά τὸ ἐξωτερικόν..... Φρ. 10
διά τὸ ἐξωτερικόν..... Φρ. 18

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Ὁδὸς Γ', Σεπτεμβρίου 2

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐφημερίδος γίνονται δεκταὶ μόνον ἐντὸς ἑνὸς μηνός.
Ἐκαστον τεύχος τιμᾶται 1 δραχ.
Τὰ ἀποστελλόμενα πρὸς δημοσίευσιν χειρόγραφα πρέπει νὰ φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀποστέλλοντος καὶ νὰ εἶναι καθαρογραμμένα.
Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφήν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτύμου εἰς τραπεζικὴν ἢ ταχυδρομικὴν ἐπιταγήν ἢ καὶ εἰς τοκομερίδια.
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου καὶ εἶναι ἐτήσιοι.
Τὰ μὴ δημοσιευόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ

Θέλετε τὰ τέκνα σας καὶ ἰδίως αἱ νεαραὶ κόραι σας ν' ἀποκτήσουν σῶμα καλλιτεχνικόν καὶ ἀγαλατῶδες ; Δὲν ἔχετε νὰ κάμετε ἄλλο παρὰ νὰ προσηυθευθῆτε ἀπὸ τὸ

NEON ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ

Ὁδὸς Αἰόλου 66

ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟΝ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΝ

διὰ τοῦ ὁποίου τὰ ΚΥΡΤΑ ΣΩΜΑΤΑ γίνονται εὐθυτενέστατα καὶ καλλιτεχνικώτατα.

Τὸ γνωστὸν Φαρμακεῖον τοῦ κ. Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ.

COSTUMES TAILLEURS

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ράπτῃς τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Σοφίας καὶ τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπισσῆς Ἑλένης.

ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 30^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ | ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1917 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1106

ΕΞ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ούτε περισσότεραι, ούτε ολιγώτεραι. Ἐξ εκατομμύρια γυναίκες προσετέθησαν εἰς τοὺς ψηφοφόρους τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας. Γυναίκες μορφωμέναι, με ἀνάπτυξιν, ἡλικίας ὀρίμου με μυαλὸ δυνατό, ποὺ ἐτάχθησαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὲρ τῆς συνεχίσεως τοῦ πολέμου.

Καὶ ὅμως τὰ τρία τέταρτα τῶν γυναικῶν αὐτῶν, μέλη τοῦ Διεθνούς Συμβουλίου τῶν γυναικῶν, εἶναι εἰρηνοφίλοι, καὶ ἀγωγίζονται τριάντα χρόνια τώρα εἰς μίαν θανασιαν ἀνὰ τὸν κόσμον ὅλον ὀργάνωσιν ὑπὲρ τῆς γενικεύσεως καὶ ἐπικρατήσεως τῶν εἰρηνοφίλων ἰδεῶν.

Εἶναι λοιπὸν ἀσυνεπεῖς εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν αἱ γυναίκες αὐταὶ με ἐπὶ κεφαλῆς τὴν λαίδην Aberdeen, μίαν γυναῖκα ποὺ περιφέρει τὴν σημαίαν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου ἀπὸ τοῦ Καναδά μέχρι τῆς Ἀφρικῆς ἐπὶ ἡμῶν περὶ του αἰῶνα ; Ἡ ἀνέλαβαν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μείνουν πισταὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ πολέμου εἰς τὴν πολιτικὴν ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλου τὴν χειραφέτησίν των ;

Ούτε τὸ ἓνα, οὔτε τὸ ἄλλο. Βεβαίως γυναίκες ποὺ ἠγωνίσθησαν καὶ ἐπάλαισαν με τὴν μέθοδον καὶ σύστημα δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἀρνηθοῦν ἀπὸ τῆς μᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην τὰς ἀρχὰς των, ἀλλ' οὔτε νὰ πωλήσουν τὴν συνείδησίν των ἀντὶ τῆς ψήφου, ἢ ὁποία ἐπὶ τέλους θὰ ταῖς ἐδίδοτο ὅπως δῆποτε.

Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ὁ πόλεμος αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἀναποδογύρισεν ὅλον τὸν κόσμον ἀνέτρεψε καὶ τὰς ἰδέας τῶν εἰρηνοφίλων κατὰ τὸν τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ χάσουν πᾶσαν πεποίθησιν καὶ πᾶσαν βεβαιότητα περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐπικρατήσεως μᾶς εἰρήνης διαρκούς, μετὸς τοὺς λαοὺς τῆς γῆς ἀδελφωμένους, χωρὶς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς καὶ φιλοδοξίας ἐπικρατήσεως.

Ὁ πόλεμος αὐτὸς δὲν σκοτώνει μόνον ἑκατομμύρια ἀνθρώπων με τοὺς πλέον τραγικοὺς τρόπους, ἀλλ' οὔτε ἐρημώνει μόνον τὴν γῆν, καὶ ὀπισθοχωρεῖ τὸν πολιτισμὸν κατὰ αἰῶνας ὀπίσω. Ὁ πόλεμος αὐτὸς ἐπέτεσε σκαιὸς, βάρβαρος, τραγὸς νὰ ξεριζώσῃ σὺν ῥίζα κάθε ελπίδα ἀναγεννήσεως τῆς ἀνθρωπότητος καὶ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξέπεσεν εἰς μίαν οὐτοπίαν, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας διαπραττόνται τὰ τερατωδέστερα τῶν ἐγκλημάτων.

Τίποτε καὶ καμμία ἀπὸ τὰς θεωρίας αἱ ὁποῖαι ἐβασίζοντο ἀκριβῶς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ματαιώσῃ τὴν πανωλεθρίαν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνθρωπότης κύπτει δεκατισμένη καὶ μαρτυρικῇ. Κάθε ἰδανικόν, κάθε εὐγενὴς καὶ μεγάλη σκέψις, κάθε σύστημα φιλοσοφίας εὐρέθη ἔξαφνα με τὸν πόλεμον αὐτὸν ὑπὸ ἓνα τροχὸν ἰσοπεδώσεως, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐξητμήσθη καὶ ἡ πλέον ἀμυδρὰ σκέψις, ἢ ὁποία δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀμυναν τῆς στιγμῆς, εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐχθροῦ μικροῦ ἢ μεγάλου, δυνατοῦ ἢ ἀδυνάτου.

Φυσικὸν ἦτο αἱ γυναῖκες νὰ μὴν ἐξαιρεθοῦν ἀπὸ τὸν γενικὸν αὐτὸν κανόνα. Φυσικὸν ἦτο νὰ θυσιάσουν ἰδανικὰ καὶ πεποιδήσεις, καὶ πάνοπλοι διὰ τὴν ἀμυναν, ἀλλοῦ μὲν νὰ κατέλθουν τάγματα καὶ συντάγματα καὶ νὰ δώσουν τὴν ζωὴν των καὶ τὸ αἷμα των εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀγωνιζομένης πατρίδος, ἀλλοῦ δὲ νὰ κάμουν χρῆσιν τοῦ πολιτικοῦ των δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ καὶ πάλιν σκοποῦ.

Ἄς σωθῶμεν πρώτα καὶ ἄς πολιτολογήσωμεν ἔπειτα. Καὶ ἡ σωτηρία εὐρίσκεται εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τὴν γνώμην καὶ τὰς πεποιθήσεις ἐκείνων; οἱ ὅποιοι διοικοῦν τοὺς λαοὺς ἄς πολεμήσωμεν!

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ HAPPEN

Κατὰ λάθος εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ προηγούμενου φύλλου (1ης Νοεμβρίου) ἐγράφη «γενική εἰρήνη», ἀντὶ «προκαταρκτικῆς εἰρήνης».

Ἡ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΗΛΙΚΙΑ

«Ἄν οἱ ἄνδρες ὑπόπτευαν ...»

Ἡμποροῦσε νὰ λεχθῆ ὅτι εἰς ὅλον τὸν κόσμον δὲν ὑπάρχει ἓνας ἄνδρας ποῦ γνωρίζει τῆς γυναικῆς. Μᾶς γνωρίζουν περίπου ὅπως ἡ μέλισσα γνωρίζει τὰ λουλούδια, ἀπὸ τὸ ἄρωμα ποῦ ἀφίπνουν εἰς τὸ μέλι.

Ἄλλὰ καὶ πῶς μποροῦσε νὰ τῆς ἐγνώριζαν;

Ἄν μιά γυναῖκα ἄφινε νὰ φαίνεται ὅπως εἶναι στὸν ἄνδρα τῆς ἢ στὸν φίλο τῆς θὰ τὴν ἐνόμιζαν τρελλήν. Μεταξὺ ἀνδρῶς καὶ γυναικῆς λέγεται ποτὲ ἢ τοῦλάχιστον κάποτε ἡ ἀλήθεια; Συνήθως ὅλοι ψευδόμεθα μὲ τὸ νὰ κρύβωμεν τοῦτο καὶ νὰ παρουσιάζωμεν ἑμμορφο ἐκεῖνο. Μεταξὺ τῶν δύο φυλῶν ὑπάρχει πάντα μία ἀκατανίκητος ἐχθροπάθεια, τὴν ὁποίαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες κρύπτουν διὰ τὴν ὁμαλότητα τῆς ζωῆς. Ἡ γυναῖκες δὲν μποροῦν νὰ εἶναι εἰλικρινεῖς, διότι ἀφότου γεννηθοῦν τοὺς ἐπιβάλλουν ὡς καθήκον τὴν ὑποκρισίαν. Ἡ τοιαύτη ἀνατροφή διαφθείρει καὶ τὰς καλλιτέρας φύσεις τὰς ὁποίας ἀποτελεῖόνει ἡ ὑποκρισία, ἢν ἐπιβάλλει ὁ γάμος.

Γι' αὐτὸ μὴν γυναῖκα μπορεῖ νὰ ἀγαπᾷ ἓνα ἄνδρα τόσον, ὥστε νὰ τοῦ θυσιάζῃ καὶ τὴν ζωὴν τῆς ἀκόμη, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ ἢ δὲν τολμᾷ νὰ τοῦ ἐμπιστευεῖται ἀπολύτως, ὅπως ἐμπιστεύεται τὴν μητέρα τῆς. Καὶ ὅμως ὑπάρχουν τίμιαι γυναῖκες. Ἐχομεν αὐτὴν τὴν ἀπαραίτητον πεποίθησιν, ἂν καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει κατὰ βάθος οὔτε τὴν μητέρα του οὔτε τὴν ἀδελφὴν του.

Τὸ ἀνθρώπινον πλάσμα βαδίζει ὁλομόναχο στὸν δρόμο τῆς ζωῆς. Κάθε γυναῖκα κατοικεῖ

εἰς τὸν ἰδικὸν τῆς πλανήτην, καμωμένον ἀπὸ κεντρικὸν πυρῆνα πυρῆνα φωτιάς, καὶ ὅπως τὰ ἄστρα τρέχουν στὸν αἰώνιο δρόμο τους μόνου του τὸ καθένα μέσα εἰς τὰς μυριάδας τῶν ἄστων, ἔτσι καὶ κάθε γυναῖκα βαδίζει τὸν μοναχικὸν δρόμο τῆς εἰς τὴν ζωὴν...

Ὅλη αὐτὴ ἡ φιλοσοφία μου ὀφείλεται ἴσως εἰς τὸ ὅτι ἔφαγα σήμερα ψάρι βαρὺ καὶ δύσπεπτο. Ἐπειτα φλυαρεῖ κανεὶς μόνος του καὶ λέγει ἀνοησίες, ὅταν δὲν ἔχει κανένα νὰ τὸν ἀκούῃ...

Ἄν πάρωμεν τοὺς ἄνδρας γενικῶς θὰ πεισθῶμεν ὅτι ἡ πνευματικὴ των διέθεσις δὲν ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐνδυσμάτων των. Τὸ ἴδιο καὶ αἱ περιστάσεις δὲν ἐπιρραζοῦν τὴν αἰσθηματικὴν των ζωὴν. Ἐνῶ αἱ γυναῖκες ὑποκύπτωμεν εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἐνδύματος, ἐπιζητοῦσιν τὸν ἁρμονικὸν συνδυασμὸν τῶν αἰσθημάτων μὲ τὴν ἐξωτερικὴν παράστασιν...

Ἡ ἱστορία τοῦ μειδιάματος δὲν ἐγράφει ποτέ, ἀπλῶς διότι αἱ γυναῖκες ποῦ θὰ μπορούσαν νὰ τὴν γράψουν δὲν ἠθέλησαν νὰ προδώσουν τὸ φύλον των.

Ἀπόδειξις: Ὅλα τὰ λόγια τῆς γλώσσῆς μαζὴ δὲν μποροῦν νὰ εἰποῦν ὅτι ἐκφράζει ἓνα μειδίαμα, τὸ μασονικὸν αὐτοῦ σημεῖον τῶν γυναικῶν, τὸ ὁποῖον μόνον ἡμεῖς ἐννοοῦμεν.

Ἄνδρες, δὲν ξέρετε νὰ μειδιάτε. Τὸ πρόσωπό σας ἐκφράζει ἡ καλοσύνην, ἡ εὐθυμίαν ἢ μῆκος, ἢ πόθον, ἀλλὰ τὸ μειδίαμα σᾶς λείπει, διότι εἶναι ἰδίωμα μυτηριῶδες καὶ ἀγνωστον γιὰ σᾶς.

Μία γυναῖκα ἀπογυμνῶνει τὴν ψυχὴν τῆς μέσα εἰς ἓνα μειδίαμα. Ἐνας ἄνδρας μορφαίνει γὰρ νὰ ἐκδηλώτῃ τὰ πάθη του...

Ἐνθυμοῦμαι μιά ἡμέρα ζεστὴ τοῦ Ἰουνίου ποῦ ἐγὼ καὶ ἡ φίλες μου εἶχαμεν τὰ νεῦρα μας, ἀρχίσαμεν νὰ μιλοῦμεν γιὰ δάκρυα. Εἰς τὴν ἀρχὴν κάθε μιά ἀπὸ μᾶς ἔκαμνε ποίησιν καὶ φιλολογικὴν μελαγχολίαν, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος ὁμολογήσαμεν ὅτι σπανίως μᾶς συνέβαινε νὰ κλαύψωμεν ἀπὸ ἐσωτερικὴν ἀνέγκην. Τὰ δάκρυα εἶναι δῶρον τῆς φύσεως, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ οἰκονομοῦμεν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς. Ἡ Σοφία Harden μᾶς εἶχεν ἐμπιστευθῆ ὅτι ἐκλαίει γιὰ τὸ αὐτὸ τὴν εὐχαριστοῦσε. Καὶ ὁ ἄνδρας τῆς ὁ τίμιος αὐτὸς ἄνθρωπος ἐνόμιζε ὅτι ὑπέφερε. Ἄλλες ὁμολόγησαν ὅτι ἐκλαίαν γιὰ νὰ ἡσυχάσουν τὰ ἐπαναστατημένα νεῦρα των ἐνῶ ἡ κλῆ κλωσσομητέρα Astrid Bagge μᾶς διηγήθη ὅτι ἐκράτουσε κάθε λύπην τῆς καὶ ἐκλαίεν ὅλα τῆς τὰ δάκρυα ὅταν ὁ ἄνδρας τῆς ἔτρωγεν ἔξω, διότι δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ τὴν βλέπῃ νὰ κλαίῃ. Ὅταν ἦλθεν ἡ σειρά μου ὁμολόγησα

ὅτι δὲν ἐπέτρεπα στὸν ἑαυτό μου τὴν πολυτέλεια τῶν δακρύων παρὰ μὴν φορὰ στὰ δύο χρόνια καὶ αὐτὸ γὰρ νὰ μὴ χυλάσω τὸ χρῶμα μου, τὸ ὁποῖον ἀλήθεια διατηρεῖται ἔξω...

Ἐπὶ τοῦτον ἔρημοι ποῦ δὲν δροσιζονται ποτέ οὔτε ἀπὸ βροχὴν, οὔτε ἀπὸ δροσιά. Ἡ ζωὴ μου ἦταν μὴν τέτοιον ἔρημος. ἴσως γιὰ τὴν ἔξω πολλὴ μόνη ἀπὸ μικρὸ μικρὸ παιδί, χωρὶς τρυφερότητας καὶ ἀγάπην γύρω μου. Καὶ ἔτσι ἄφησα τὴν εὐτυχίαν νὰ περάσῃ ἀπὸ κοντὰ μου, χωρὶς νὰ μ' ἐγγίση. Γράσκω ἐνάρετη, ἀλλὰ τόσο κουρασμένη ἀπὸ τὴν ζωὴν...

Τὸ φθινόπωρον εἰς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ γύρω μου. Ἡ Τὸρπ παραγεμίζει τὸ τζακι μὲ ξύλα. Ἡ μυρωδιὰ των μὲ μεθᾷ. Σχυμμένη ἐπάνω στὲς φλόγες ρουφῶ τὰ ὄνειρά μου, ὅπως ὁ μέθυτος τις μποτίλις του.

Ὁ κῆπος μου μοιάζει πτωχικὸν νεκροταφεῖον ξεχασμένο ἀπὸ τοὺς ζωντανούς. Ἡ κληματαριεὶς κρεμιόνται στὴν βεράντα σὰν φεστόνια ματωμένα. Οἱ σαλιάγκοι φουσκωμένοι σὰν ἔγγυες γυναικῆς σέρνονται στὰ ξερὰ φύλλα... Καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποῦ ἀγαποῦν τὸ φθινόπωρον...

Ἡ θέλησίς μου ἔχει παραλύσει, καὶ νευριαζῶ περιμένοντας τὸ ταχυδρομεῖο ποῦ δὲν μοῦ φέρει τίποτε. Ὅσο βραδειάζει γίνονται παιὸ ἀνήσυχη. Ἄλλοτε ἡ ὥρα αὐτὴ μετὰ ἡμέραν ἐνεργείας μὲ ἐξωντάνευσε. Τώρα ἡ ὥρα περνοῦν καὶ πέφτουν σὰν στάχτη ἐμπρὸς στὰ μάτια μου. Εἶμαι καὶ δὲν εἶμαι παιὸ ἐγὼ ἢ ἴδια. Ζηλεύω κάθε ἄνθρωπον ποῦ ζῆ μὲ ἄλλον, ἔστω καὶ ἀπὸ ἀπλὴν συνήθειαν καὶ εἰς τὸ μῖσος. Ἐγὼ εἶμαι μόνη ἐξόριστη! Γιὰ τὴν ἡμέραν. Ὁραία παρηγοριά...

Γράμμα τοῦ Malthe! Καὶ πόσο βαρὺ. Ἄλλὰ δὲν θὰ τ' ἀνοίξω. Δὲν θέλω νὰ μάθω τί γράφει...

Τὰ νεῦρα μου ἡσυχάσαν. Ἄν καὶ ἀργῶ νὰ κοιμηθῶ καὶ ὁ ὕπνος μου διακόπτεται, ὅμως τὸ θέαμα τῶν ἄστων ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου μὲ ἡσυχάζει, καὶ εἶμαι εὐχαριστημένη. Ἀρά γε εἶναι τὰ ἄστρα ἢ τὸ γράμμα τοῦ Malthe.

Εἶμαι σωστὰ 42 χρόνων, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ ὀλιγοστεῖω οὔτε μίαν ἡμέραν. Τὴν νύκτα ἐν τούτοις ἡ ἰδέα αὐτὴ δὲν μὲ λυπεῖ τόσον, γιὰ τὴν τὰ ἄστρα ποῦ βλέπω ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου λάμπουν τόσο ἂν καὶ ἔχουν ὡς ἡλικίαν τὴν αἰωνιότητα.

Ἀπὸ τὴν σκέξιν αὐτὴν ἡ φαντασί μου πετᾷ ἔξω εἰς τὸ σπίτι μου ὅταν θὰ ἔχῃ γυρίσει ὁ ἄνδρας μου καὶ οἱ φίλοι μας θὰ τὸν συντροφεύουν χωρὶς ἐγὼ νὰ εἶμαι ἐκεῖ. Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ ξέρω ἂν θὰ πηγαίη καὶ ὁ Malthe καὶ ἂν τώρα εὐρίσκεται εἰς τὴν Δανίαν.

Δὲν θὰ διαβάσω ποτέ τὸ γράμμα τοῦ Ἐτελείωσε.

Δὲν ξέρω τί ἡμερομηνίαν ἔχομεν. Εἶναι αὐτὸ ἓνα βῆμα πρὸς τὴν κατάστασιν, ποῦ ἐπεθύμησα, νὰ περνοῦν ἡ μέρες καὶ οἱ μῆνες, χωρὶς νὰ αἰσθάνωμαι τὴν ἀλλαγὴν ἢ ἀπὸ τὸ ἀλλαγμα τοῦ δάσους καὶ ἀπὸ τὴν μεταβολὴν τῆς ζέστης εἰς κρύο ἢ καὶ τὸ ἀντίτροπον.

Ἄλλὰ τοῦ κάκου ζητῶ νὰ γελάσω τὸν ἑαυτόν μου. Μετὰ μεγάλην ἐξομολόγησιν τοῦ ἑαυτοῦ μου ἐβεβαιώθηκα ὅτι ἡ ἡμέρας ποῦ πέρασα ἐδῶ μοῦ ἀφῆκαν τὴν ἐντύπωσιν κυρίας ἢ ὁποία παραθερίζει εἰς τὸ Τουρόλαν ὡς ποῦ νὰ ἔλθῃ ὁ χειμῶνας. Ἐπαίξα κωμωδίαν μὲ τὸν ἑαυτόν μου μὲ τὴν ὀπισθοβουλίαν ὅτι ἐγένετο προσωρινὴ ἢ ἀπομάκρυνσίς μου καὶ ὅτι ἡ ζωὴ μου μπορούσε νὰ ξαναρχίσῃ ὡς πρὶν. Αὐτὸ μὲ κάμνει νὰ φρίττω καὶ νὰ χάνω τὸν ὕπνον μου.

Ἐτσι, βέβαια θὰ πάσχουν, ὅσοι πηγαίνουν εἰς μέρος ἀγνωστον, τὸ ὁποῖον φαντάζονται ὅμοιον μὲ τὴν πατρίδα των καὶ ὅταν εὐρεθοῦν ἐκεῖ ἀπελπίζονται ἕως ὅτου συνειθίσουν, ὁπότεν πλέον ἡ ζωὴ των ἔχει τελειώσει...

Ο ΑΝΔΡΑΣ ΜΟΥ

Εἰς τὸ Chamonix δὲν ἐκάμαμεν καμμίαν γνωριμίαν, κατ' ἐπιθυμίαν ἢ μᾶλλον ἀπόφασιν τοῦ ἀνδρός μου, ὁ ὁποῖος μετὰ τὰς τρεῖς τέσσαρας ἡμέρας τῆς διαμονῆς μας εἰς τὴν Λουκέρνην εἶχε κρίνει ἐντελῶς περιττὴν κάθε νέαν σχέσιν μὲ ξένους καὶ ἀδιαφόρους.

Θὰ ζήσωμε γιὰ τὸν ἑαυτό μας, καθὼς τὸ εἶχαμεν ἀποφασίσει ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, καὶ θὰ θυμηθοῦμεν τῆς παλῆς καλῆς ἡμέρας τοῦ πρώτου μας ταξιδίου, μοῦ εἶπεν ὅταν ἐξεκινούσαμεν γιὰ τὸ Montanvert.

Ἡ μικρούλα μας μὲ τὸ καλάθι τοῦ προγεύματος τῆς εἰς τὸ χεῖρ ὑπερήφανη γιὰ τὴν ἐβγαίνει μαζί μας χωρὶς ἄλλην συνοδὸν ἀπὸ τὸν πτέρα καὶ τὴν μητέρα τῆς ἐνέκρινε ἀπολύτως τὰ λόγια του; Βέβαια δὲν ἔχομεν ἀνάγκην οὔτε ἀπὸ δασκάλους, οὔτε ἀπὸ νταντάδες μπαμπάκα μου. Ἐγὼ ἔμαθα νὰ πλύνωμαι καὶ νὰ ντύνομαι μόνη μου καὶ δὲν θὰ κουράζω διόλου τὴν μητέρα μου. Μάλιστα καὶ θὰ τὴν βοηθῶ. Ἡ φροελαῖν μὲ εἶχε μάθει νὰ διπλώνω τῆς πετσέτες καὶ νὰ σηκώνω τὰ φλιτζάνια τοῦ τσαϊτοῦ καὶ τὰ πιάτα μὲ τὴν κομπούστα. Ὑστερα μὲ ἔμαθε νὰ ντύνω καὶ νὰ γδύνω τὴν κούκλα μου καὶ νὰ διπλώνω ὄραϊα-ὄραϊα τὰ ἀσπρόρουχα καὶ τὰ φορέματά τῆς.

Ἄλλ' ὁ πατέρας τῆς δὲν ἐπρόσεγεν, εἰς τὰ

λόγια της, προσηλωμένος εις ιδικές του σκέψεις.

Βέβαια, είπε, σάν νά ἐσκέπτετο μεγαλοφώνως, θά ζήσωμεν μόνου μας ἀγαπημένοι, σύμφωνοι, εὐθυμοὶ καὶ εὐχαριστημένοι. Τρίτος στή ζωὴ μας δὲν ἔχει θέσι, δὲν πρέπει νάχη θέσι.

Ἐγὼ δὲν ἀπαντοῦσα, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸν ἐπίστευα. Ὁ τρίτος ἐφόσον θά ἦτο ἄνδρας δὲν θά εἶχε θέσιν, φυσικά, διότι καὶ ἐγώ, ὕστερα ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν γνωριμιῶν τῆς Λουκέρνης, δὲν τὸ ἴθιλα. Ἀλλὰ ἤμουν βεβαία ὅτι εὐθὺς ποῦ θά παρουσιάζετο κάποια νέα καὶ ἔμμορφη γυναῖκα ὁ τρίτος, εἰς γένος θυλυκόν, θά ἐνθρονίζονταν μεταξύ μας καὶ κάθε καλὴ ἀπόφασις θά ἀνεκαλεῖτο, ὡς πάντοτε.

Ἐἶχε πληρώσει τὰ μπιλιέττα μας γιὰ τὴν θάλασσα τοῦ Λευκοῦ Ὄρους, φρ. τριάντα, παρακαλῶ, γιὰ τὸν καθένα μας καὶ ἀκολουθώντας τὴν γραμμὴ τῶν ἄλλων ἐκδρομῶν εἶχαμεν τοποθετηθῆ εἰς ἕνα βαγόνι, ἀνοικτὸ ἀπὸ τὰ πλάγια γιὰ νὰ μένη ἐλεύθερον τὸ ὀλοπράσινο πανόραμα ποῦ ἔκοβεν εἰς μᾶκρος τὴν ἀπέραντη πάλλευκη θάλασσα τῶν πάγων.

Μὲ τὰ βαρεῖά μας ἐπανωφόρια καὶ μὲ τὰ πακέτα μας τῶν σάντουιτς καὶ τῶν πηκτῶν αὐγῶν, μὲ τὰ ὅποια μᾶς εἶχεν ἐφοδιάσει τὸ ξενοδοχεῖον μας, ἀπελαμβάναμεν τὰς ὠραίας εἰκόνας ποῦ ἀφίναμεν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ πρὸς τὰ κάτω ἐφόσον ὁ ἐναέριος σιδηροδρομᾶκος μας ἐσκαρφάωνε ἐπάνω εἰς γεφύρια ποῦ ἔμοιαζαν γιγάντιες πολυποδαροῦσες, ἢ εὐρέτο στῆς ραχοῦλες τοῦ πρασίνου λόφου μὲ ἀποκάτου του κρημνοὺς καὶ χαράδρες φοβερῆς καὶ ἐπικίνδυνες.

Ἡ μικρούλα ποῦ εἶχε ζητήσει στὴν ἀρχὴ νὰ μείνη ὀρθὴ ἔμπρὸς εἰς τὸ παράθυρο, —κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν παιδιῶν, ποῦ θέλουν νὰ βλέπουν ἔξω, —ὅταν ἐπροχωρήσαμεν εἰς ὕψος χιλίων περίπου μέτρων, ἄρχισε νὰ ζαλίζεται: Μανοῦλα, θέλω νὰ καθίσω, δὲν μπορῶ, ὁ σιδηροδρομὸς γυρίζει. . . Καὶ ἐρίχθη στὴν ἀγκαλιά μου μὲ τὸ κεφάλαιό της στὸ στήθος μου, μὲ τὰ μάτια κλειστά, χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ δείξῃ τὸν φόβό της.

Ἐγὼ τῆς ἔβαλα ἕνα μαξυλαράκι ἐπάνω στὸ κάθισμα καὶ ἐδοκίμασα νὰ πάρω τὴν θέσι της γιὰ νὰ ἀπολαύσω καλλίτερα τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα. Ἀλλὰ μὲ ἐκράτησε δυνατὰ ἀπὸ τὸ φόρημα καὶ μὲ ὑπεχρέωσε νὰ μείνω μαζί της: Σοῦ λέω νὰ μὴ ἰδῆς κάτω γιατί ὁ σιδηροδρομὸς γυρίζει καὶ θά ζαλισθῆς. Εἶναι ἀληθινὴ τρικυμία στὴν παγωμένη αὐτὴ θάλασσα. Τὸ ἴδιο, ἀπαράλλακτα σάν καὶ στὴ δική μας, ποῦ δὲν εἶναι παγωμένη.

Ἐγέλασα καὶ ὁ πατέρα της ἀπὸ τὰ λόγια

αὐτὰ ἐνθυμήθηκε τὸ ταξίδι μας ἀπὸ τὴν Κερκυρα στὸ Πρίντεζι καὶ τὴν Κερκυραία χήρα μὲ τὸ ὠραῖο κοριτσάκι. Καὶ ἄρχισε νὰ μοῦ μιλήσῃ γιὰ τῆς γυναῖκες τῆς Κερκύρας καὶ γιὰ τῆς ἡμέρες ποῦ εἶχε ζήσει ἄλλοτε εἰς τὸ ὠραῖο νησί τοῦ Ἰονίου.

Μετὰ ἐνὸς ἀκόμη τετάρτου σκαρφάλωμα εὐρέθημεν τέλος στὴν κορυφὴ τοῦ Μοντανβέρ, ὅπου ἐξεχύθηκεν ὁ σκλαβωμένος ὡς τὴν σαγμὴν ἐκείνην κόσμος τῶν βαγονιῶν, γιὰ νὰ προγευματίσῃ καὶ νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τὸ ὕψος αὐτὸ τῶν τριῶνμισυ χιλιάδων μέτρων τὴν θέαν τῆς θαλάσσης τῶν πάγων, ποῦ ἐπλαίσωναν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κολοσσαῖα δένδρα μέσα εἰς μίαν μοναδικὴν κλίμακα πρασίνου.

Εἰς τὸ ὕψωμα αὐτὸ ἕνα μεγάλο ξενοδοχεῖο, τὸ Palace Mont Blanc, ἀπλώνει τὴν φιλόξενη πολυτέλειά του στοὺς πλουσίους τῆς ἐκδρομῆς. Καὶ ἦσαν οἱ περισσότεροι Ρῶσσοι καὶ Ἄγγλοι, μὲ τὰ Ἀλπινικὰ κοστούμια τῶν καὶ μὲ τὰ ὑπερύψηλα Ἀλπενστόκ, ποῦ εἶχαν φθάσει πολὺ πρωτιέτερα σκαρφάλωνοντας τοὺς βράχους, μὲ τὴν μανίαν τῶν ἀνθρώπων ποῦ ἀφοῦ ἐδοκίμασαν ὅλας τὰς ἡδονὰς τῆς ζωῆς, ἐπιζητοῦν καὶ τὰς ἀγρίας καὶ ἐπικινδύνους συγκινήσεις τῶν παγωμένων κορυφῶν τῶν ἀπροσίτων εἰς ὕψη ὀρέων.

Ἄν καὶ εἶχαμεν τὸ πρόγευμά μας ὅμως ἐμπήκαμεν εἰς τὸ μεγάλο χόλ μὲ τὴ θαλπερὴ ἀτμοσφαῖρα καὶ ἐζητήσαμεν τὸ menu ἀπὸ ἕνα φρακοφόρο ὑπηρέτην ποῦ κατεγίνετο νὰ στολίξῃ τὴν κουμπότρυπα τῆς ρεντιγκότας του μὲ ἕνα δεματάκι ἀδελβαίης.

Τὸ πρόγευμα ἐστοίχιζε δέκα φράγκα πλούσιο, περιποιημένο καὶ πρὸ πάντων ζεστό. Μιὰ συντροφιά ἀπὸ δύο ἄνδρες καὶ μιὰ νέα καὶ ὠραία γυναῖκα ἔτρωγαν ἐκεῖ ἀντίκρου μας, ὠραία πράγματα ποῦ ἐσκόρπιζαν γύρω ὀρεκτικώτατα ἀρώματα. Ὁ ἄνδρα μου ἔρριζεν ἕνα βλέμμα ταχὺ εἰς τὰ καλοσερβισμέτα πιάτα καὶ ἕνα βλέμμα μακρὺ, λάλο, ἀτελείωτο εἰς τὴν ὠραία τὴν ὀρεκτικὴν γυναῖκα, ἕνα κραιμα Ἀφροδίτης καὶ Ἡρας μαζί, μὲ μάτια ποῦ ἔλαμπαν καὶ ἐφοτοβολοῦσαν, σάν ἀναμμένα κάρβουνα. Σάν μεθυσιμένος, σάν μαγνητισμένος ἀπὸ τὸ ἀπροσδόκητο θέαμα ἐκάθισεν εἰς τὸ ἀντικρυνὸ τραπέζι, καὶ ἔδιδε διαταγὴν νὰ σερβίρουν εὐθὺς ὠραία προγεύματα.

Ἡ μικρούλα ἐπήδησεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν χαρὰ της, καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι εὐχαριστήθηκα πολὺ, τόσον συμπαθητικὸ καὶ εὐχάριστο ἦταν ὅλο μαζί τὸ περιβάλλον. Ὁ ἄνδρας μου τρυφερώτατος. Ὑποθέτω ὅτι εἶσαι εὐχαριστημένη μὲ τὴν ἀπόφασίν μου. Τί τὰ θές, ἀξίζει νὰ θυ-

σιάζωμεν τριάντα φρ. Τὰ ταξίδια, παιδιά μου, πρέπει νὰ γίνονται μὲ ἄνεσιν. Ὅστε νὰ μὴ χάνῃ κανεὶς τὴν πραγματικὴν τὴν ἀπόλαυσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ τὸ γκαρσόνι εἶχε φέρει τὰ ὀρεκτικά, μὲ τρία φλυτζάνια ζεστὸ ζουμί, κονσομὲ ποῦ μοσχοβολοῦσε καὶ δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὸ menu γιὰ τοὺς ἐκδρομῆς τῶν πάγων ποῦ ἐγύριζαν πάντα μισοπαγωμένοι.

Γι' αὐτὸ τὸ ζουμί μόνο θάδιδα τὰ δέκα φράγκα, τόσο κρύωσα μέσα στὸ παγωμένο ἐκείνο κουτί ποῦ μᾶς ἐσκαρφάωσε ὡς ἐδῶ πάνω ἔλεγεν ὁ ἄνδρας μου. Ἐέρεις τρεῖς χιλ. πεντακόσια μέτρα. Οὔτε πολὺ, οὔτε λίγο. Καὶ τὸ παιδί τὸ κακόμοιρο ποῦ ἐζαλίσθηκε κ' ἐγλώμιανε. Τῆς ἐχρηιάζονταν βέβαια αὐτὸ τὸ ζουμί γιὰ νὰ συνέλθῃ.

Ἐμιλοῦσε ζωηρά, εὐθυμα σάν μεθυσιμένος. Τὰ ἀντικρυνὰ μάτια τὸν ἔχουν ζαλίσει, ἐσκεπτόμουν ἐγὼ. Καὶ ἐπαρακολουθοῦσα χωρὶς νὰ τὸ θέλω ὅλα τὰ γνωστά μου παιδὰ μικροτεχνάσματα, μὲ τὰ ὅποια ἐζητοῦσε νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴ τῆς ἔμμορφης κυρίας. Ἐφθασεν ἡ τρίτη ἐμμορμούρισα μηχανικὰ καὶ ἀσυνείδητα. Δὲν εἶχε περάσει οὔτε μιὰ ὥρα ἀφότου εἶχε κηρύξει τὴν ἀπόφασίν του, ὅτι τρίτοι δὲν χωροῦσαν μεταξύ μας. Καὶ ἀσυνείδητα, σάν τὸν μέθυσο ποῦ μόλις δὴ ποτήρι συγκινεῖται, ἔτρωγε μὲ τὰ μάτια του ἢ μᾶλλον ἔκανε τὴν ἀνατομία τῆς ὠραίας κατανομής καὶ τῶν θαυμασιῶν γραμμῶν τοῦ ὠραίου ἐκείνου πλάσματος.

Ἡ μικρούλα ὡς πάντα—κόρη τοῦ πατέρα της—τοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ μιλήσῃ, νὰ ἐκφράσῃ τὸν θαυμασμό του, ἀλλὰ καὶ νὰ κηρύξῃ, νὰ διαβεβαιώσῃ μὲ τὸ ἀναιδέστερον ψέμμα ὅτι δὲν ἤθελε γνωριμίες.

Τὶ ὠραία κυρία, μπαμπᾶ, καὶ τί ὠραῖο μπουκέτο ἀπὸ τριαντάφυλλα! Καὶ πραγματικῶς κάτω ἀπὸ τὴν ζακέτα τῆς νέας τὴν ἀνοικτὴν μπροστὰ ἔβγαίνεν ἕνα θαυμάσιο μπουκέτο ἀπὸ κόκκινα τριαντάφυλλα.

— Ὁραία ὅλα καὶ τὰ λουλούδια καὶ ἡ κυρία καὶ ἡ τουαλέττα της. Χωρὶς ἄλλο καμμὶ Ἀμερικανίδα, μυγὰς μὲ τὰ θαυμάσια αὐτὰ μάτια! Ἀλλὰ ὄχι γνωριμίες, παρακαλῶ. Ἄκουσε, μικρούλα. Ὅχι γνωριμίες. Εἶπαμε. Μόνη μας, μεταξύ μας.

Καὶ ἐν τῷ μεταξύ κατέτρωγε μὲ τὰ βλέμματα τὴν ὠραίαν καὶ ἔχανε τὰ λόγια του, ἀφηρημένος, προσηλωμένος, σαστιμένος.

Ὅταν μάλιστα ἐκείνη ἐσηκώθη, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ἐντελῶς μηχανικὰ καὶ ἀσυνείδητα εἶχε σηκωθῆ κ' αὐτός.

Καὶ ὅταν εἰς μίαν ἀπότομον κίνησίν της τὰ λουλούδια τῆς ἔπεσαν κάτω ἔτρεξε νὰ τὰ

σηκώσῃ καὶ τῆς τὰ ἔδωκε μὲ ἕνα τέτοιο βλέμμα θαυμασμοῦ, ὥστε ἀπὸ οἶκτον ἐκείνη τὸν εὐχαρίστησε θερμώτατα καὶ ἐμοίρασεν ἀπὸ τὰ ὠραῖα ῥόδα τῆς εἰς ὅλους μας.

— Τελείωσε! Ὁ πάγος εἶχε σπάσει. Ἡ γνωριμία εἶχε γίνῃ. Μετὰ δέκα λεπτά, ὅλοι μαζί ἐσυρόμεθα μὲ παγοπέδιλα, μεγάλα ἀλπενστόκ, ἀπὸ δύο τρεῖς ὀδηγοὺς ἐπάνω εἰς τὴν λευκὴν θάλασσαν τῶν πάγων, ὁ ἄνδρας μου ἐπὶ κεφαλῆς μὲ τὴν ὠραίαν κυρίαν καὶ ἐγὼ μὲ τὴν κόρη μου καὶ τοὺς δύο βαβαλλιέρους τους.

Σύζυγος φιλόσοφος

ΟΙ ΠΟΛΥΤΙΜΟΙ ΛΙΘΟΙ

Εἶναι καλὸν ν' ἀγαπῶμεν τοὺς λίθους αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς θεωροῦμεν ὡς πολυτίμους; Ναι, βεβαίως, ἀρκεῖ ν' ἀγαπῶμεν αὐτοὺς καὶ αὐτοὺς νὰ θεωροῦμεν πολυτίμους καὶ ὄχι τὸν ἑαυτὸν μας. Τὸ νὰ λατρεύῃ κανεὶς μιὰ πέτρα μαύρη διότι ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἠμπορεῖ νὰ μὴν εἶνε τελείως φρόνιμον, ἀλλ' εἶναι εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου τῆς φρονήσεως, ἢ ὅποια εἶνε νὰ λατρεύῃ αὐτὸν τὸν οὐρανόν. Δὲν εἶναι ἀπολύτως τρελλὸς νὰ σκέπτεται κανεὶς ὅτι ἢ πέτρες βλέπουν, ἀλλ' εἶναι τελείως τοιοῦτος νὰ σκέπτεται ὅτι τὰ μάτια δὲν βλέπουν. Δὲν εἶναι ὅλως διόλου τρελλὸς νὰ σκέπτεται τις ὅτι τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν θά συναθροίσουν τὰ κοσμήματα, οἱ τοῖχοι τοῦ παλατιοῦ θά κτισθοῦν μὲ κάποιαν ζωὴν ὅπως οἱ ἀκρογωνιαῖοι λίθοι του, ἀλλ' εἶναι τρελλὸς νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως αἱ ψυχαὶ τῆς ὑψηλίου θά πέσουν εἰς σκόνην μαζί μὲ τὸ σμαράγδι, καὶ ὅτι οὐδεμία πνευματικότης θά μείνῃ ἀτρόμητος ἐπὶ τῶν ἐρειπίων. Ναι, ὠραία κυρία, ἀγαπάτε τὰ κοσμήματα καὶ φροντίζετε τα, ἀλλ' ἀγαπάτε τὰς ψυχὰς σας περισσότερον ἀκόμη καὶ φροντίζετε αὐτὰς διὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος θά συναθροίσῃ ὅλα τὰ κοσμήματά του.

(Ἀπὸ τὸν Δευκαλίωνα τοῦ John Ruskin)

Η ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΕΘΑΙΝΕΙ

Πεθαίνει εδώ ; — ... Δέν πεθαίνει τοῦ λέει. Ἄλλὰ πάω σέ κείνο
τὸ βουνό εἰν' ἕνας καὶ φωνάζει τὰ ὀνόματα, ὅποιον θέλει γιὰ
νά πάη, καὶ πάει καὶ δὲ μεταγορίζει. Τί γίνεται, δὲν τὸ ξέρουμε.

(Δημοτικὴ παράδοσις)

Σβάρνα μὲ πήρε ὁ Χάρος, καὶ πάω, καὶ ποῦ νὰ γείρω ;
Γονιούς, παιδιά, γυναῖκα, τὰ θέρισε ὅλα γύρω.

Ἀπόμεινα παντέρμος, ἡ καλαμιὰ στὸν κάμπο.
Ποῦ νάβγω; Παντοῦ ὁ τάφος.

Ἡ στία σβυστή. Ποῦ νάμπω;

Ποῦ σκέπη; Ποῦ ἀντιστύλι; Ποῦ νάβρω μετερίζι;
Τὸ ἀφεύγατο δρεπάνι — γλυτώστέ με — θερίζει.

Φοβάμαι, ὄχτροί μου ἡ ξένοι, τόποι, ἄνθρωποι, λαοί,
γλυτώστέ με ἀπ' τὸ Χάρο. Γλυκειὰ ποῦ εἶν' ἡ ζωὴ!

Πάω, πάω νὰ βρῶ τὸν κόσμο τὸν τρισμακαρισμένο,
ποῦ δὲν γνωρίζει Χάρο, ποῦ δὲν ἀκοῦς «Πεθαίνω».

ἐκεῖ ποῦ κ' ἂν ὑπάρχουν τὸ βράδι, τὸ πρωί,
τὰ μάτια ἀβράδιαστα εἶναι καὶ ἀνύχτατη ἡ ζωὴ.

Καὶ γύρισα ντουιιάδες, τὴ γῆ, τὴν οἰκουμένη,
—Πεθαίνει ἐδῶ; — Ρωτοῦσα:

κι' ὄλο ἄκουγα: — Πεθαίνει.

Κι' εἶτανε καὶ μιὰ χώρα χτισμένη σὲ μιὰ ράχη
τοῦ ἡλιοῦ τὸ φέγγος εἶταν, καὶ γύρω της οἱ βράχοι,
κι' ἀνάμεσα ποτάμια καὶ ὀλόγυρα λαγκάδια,
καὶ σὰ νὰ τὰ τυλίγαν ἀγερικῶν μαγνάδια.

(Ἔνα βουνό μονάχα καρσὶ στὴν ἡλιοχώρα,
θεώρατο, ἕνας γίγας, ὀλόμαυρο, μιὰ μπόρα).

Κι' εἶτανε καὶ μιὰ χώρα σὲ μιὰ ραχιά ἀπλωμένη
Ρώτησα: — Ἐδῶ πεθαίνει; Κι' ἄκουσα: — Δὲν πεθαίνει.

Νὰ ἡ τρισμακαρισμένη! Κ' οἱ ἄνθρωποι, νά! θεοί.
Γλυτώστέ με ἀπ' τὸ Χάρο. Γλυκειὰ ποῦ εἶν' ἡ ζωὴ.

Χαρά, χαρά στὴ χώρα! Ἐδῶ τοῦ ἡλιοῦ ἡ ἀχτίδα
πεθαμμένου δὲν φέγγει. Τὴν ἔκαμα πατρίδα

τὴν ψυχασώστρα χώρα, τὴν χαρολυτρωμένη,
καὶ τὸ τραγοῦδι μου εἶταν: — Πεθαίνει; Δὲν πεθαίνει.

Μὰ τότε ἦρθε κοντά μου κάποιος ἀπὸ τὴ χώρα
καὶ μοῦ εἶπε: — Δὲν πεθαίνει. Μονάχα ἡ μαυροφόρα

κορφὴ τοῦ θεριμένου βουνοῦ τάντικρυνουῦ
σειέται φωνὴ γρικιέται, φοβέρα τούρανοῦ,

καὶ κάθε τόσο κ' ἕνα μέσ' ἀπὸ τὴν χώρα κρᾶζει,
φρονὴ σὰ νὰ προστάζει,

καὶ βλέπεις τὸν κρασιμένο καὶ ἀμέσως ξεκινᾷ,
χάνεται, πάει καὶ πάει, καὶ δὲν ξαναγυρνᾷ.

Κι' ἐδῶ κανεὶς δὲν γέρνει στὸν κόρφο τοῦ θανάτου,
μὰ καρτερᾷ καθένας νάκούσῃ τὸνομά του

καὶ τρέχει καρβαλλάρης καὶ φεύγει πεζοδρομός.
Δὲν εἶν' ἐδῶ τοῦ Χάρου, μηδὲ τοῦ Τάρου ὁ τρόμος.

Ἄ! κι' ἀπὸ τότε — ὦ λόγια τοῦ κάποιου ἀπὸ τὴ χώρα!
τοῦ ἀθάνατου πατρίδα κακούργια εἰρηνοφόρα,

ζωὴ, γῆ καινούργια

Ἄ! Οἴμένα! καινούργια ἀνατριχίλα
στοῦ λογισμοῦ ταύλακια καὶ στῆς καρδιάς τὰ φύλλα.

μὲ σφάζει, ὄλο μὲ σφάζει, γιατί ὄλο καὶ προσμένω
τὸν κρᾶχτη νὰ μὲ κρᾶξῃ . . . Πεθαίνω; Δὲν πεθαίνω,

μὰ κάθε τόσο καὶ ὄλο στὸν ὕπνο καὶ στὸν ξύπνο,
στὴ δέηση, στὴ μονάξια, στὴ νῆστια καὶ στὸ δεῖπνο,

καὶ συντυχιές καὶ σκόλες, καὶ οἱ ἔγνοιες ποῦ μὲ
[μπλέκουν,

κι' ὅσα μὲ ξανασιάνουν, ὅλα εἶν' αὐτὰ καὶ στέκουν

καὶ τὴ φωνὴ προσμένου καὶ λαχταρᾶν τὸν κρᾶχτη,
— Ἄ! τί μοῦ γνέθεις, Μοῖρα, στὸ μαυρὸ σου τὰδράχτι,

καὶ καρτερᾶν τὸν κρᾶχτη ποῦ θάβγῃ νὰ μὲ κρᾶξῃ. . .
Ἄ! Κάλλιο, κάλλιο ὁ Χάρος νὰ μὲ ξαναρημάξῃ.

Ἄ! φέρτε με στὴν πρώτη γωνιά μου τῆ σβυσμένη,
νὰ πῶ, νὰ ξανακούσω: — Πεθαίνει ἐδῶ; — Πεθαίνει.

(Ἄπὸ τοὺς «Βωμοὺς» τοῦ Κωστή Παλομά)

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Μετὰ τὸν ἄτακτο ὕπνο τῆς βραδείας ἐκείνης
ἡ Ἄννα ἐξύπνησε περισσότερο δύσθυμη καὶ
κουρασμένη. Ἦτο πολὺ πρωὶ ἀκόμη γιὰ νὰ
σηκωθῇ. Ἄλλως τὲ ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ
μείνῃ μόνη νὰ μιλήσῃ μὲ τὸν ἑαυτὸ της, νὰ
ἐξηγήσῃ τὰ ἄσχημα ὄνειρα τῆς νύκτας ἐκείνης
καὶ νὰ δῇ βαθειὰ στὴν ψυχὴ της, τί ἐπὶ τέ-
λους ἤθελε, τί ἡσθάνετο, τί ἀπεφάσιζε.

Γιατὶ ἀκριβῶς μὲ ὅλες τῆς ἀντίθετες ιδέες
ποῦ ἐγρονθοκοποῦνταν μέσα στὸ παιδικὸ ἀκόμη
κεφάλι της, δὲν εἴξερε καὶ ἡ ἴδια ὀριστικὰ τί
ἤθελε, καὶ τί θὰ μπορούσε νὰ αποφασίσῃ. Τῆς
ἄρεσαν τὰ στολιδία, τὰ διαμαντικά, τὰ γλέν-
τια, ἡ καλοπέροσι. Ἄλλὰ δὲν τῆς ἄρεσεν ἡ
ζωὴ τοῦ γάμου ἂν καὶ κατὰ βάθος οὔτε ἀπε-
στρέφετο, οὔτε ἀντιπαθοῦσε τὸν Νίκο· θὰ ἐπερ-
νοῦσε εὐχαρίστως ὅλη τῆς τὴ ζωὴ ἀρραβωνια-
σγένῃ, ὅπως ἐξοῦσε τώρα. Θὰ ἤθελεν ὅμως
καὶ νὰ σπουδάσῃ ἀκόμη καὶ νὰ μάθῃ ξένας
γλώσσας καὶ νὰ διαβάσῃ ὠραῖα βιβλία καὶ νὰ
καταγίνῃ καὶ αὐτὴ μὲ τὰ γράμματα. Γιατὶ
ὄχι; Μήπως δὲν τῆς εἶχαν εἶπει ὅτι ἡ ἐκθεσίς
τῆς ἦταν ἀριστούργημα καλλιπείας καὶ ὅτι ἦτο
μεγάλον πνεῦμα! Μήπως χωρὶς νὰ ἦτο καμ-
μιὰ ἀνάγκη δὲν εἶχε μεταφράσει ἕνα ὀλόκληρον
βιβλίον ἀκόμη ἀπὸ δώδεκα χρόνων παιδί ἀντὶ νὰ
παῖξῃ καὶ νὰ διασκεδάξῃ ὅπως τὰ ἄλλα παι-
διά. Μήπως ὅταν δὲν μπορούσε κάποτε νὰ κοι-
μηθῇ δὲν ἔκανε μὲ τὴ φαντασία τῆς ὀλόκληρον
μυθιστορήματα καὶ δράματα ποῦ ἐδιηγείτο ὕ-
στερα στὰ δέρφια τῆς καὶ στὴν κερά Μαριγώ,
σὺν νὰ τὰ εἶχε δῆθεν διαβάσει στὰ βιβλία.
Ἐνθυμήθη μάλιστα ὅτι μιὰ φορὰ εἶχεν εἰς τὸ
ἀκροατήριόν της ἕνα ἀνώτερον ἀξιωματικὸν τδῦ
ἱππικοῦ μὲ τῆς κόρες του καθὼς καὶ τὴ μητέρα
της, ποῦ ὄλοι ἔμειναν ὡς τῆς δυὸ τὸ πρωὶ ν'
ἀκούσουν τὸ τέλος καὶ ἔκλαιαν ἀληθινὰ δάκρυα
ἀπὸ συγκίνησιν. Ὑστερα ἡ φαντασία τῆς ἐπέ-
ταξεν εἰς τὴν ἀλληλεγγραφία τῆς μὲν τὸν Στέφα,
ποῦ τῆς εἶχε γράψῃ κάποτε, ὅτι εἶχε ὠραῖον
πνεῦμα καὶ ὅτι ἐθαύμαζε καὶ ἀγαποῦσε τὰ γραμ-
ματάκια τῆς τὰ τόσο δυνατὰ γιὰ τὴν ἡλικία τῆς.
Μὲ τὴν ἐνθύμησιν αὐτὴν ἐξέχασεν ὅλες τῆς
τῆς λύπες καὶ τῆς στενοχωρίες. Ἐξανήσθησεν
ὄλην τὴν ἐποχὴν, ποῦ περιέμενε μὲ ἀληθινὴν
ἀγωνίαν τὰ γράμματα τοῦ ἀγνώστου τῆς φίλου
καὶ ἐξανααισθάνθησεν ὅλας τὰς συγκινήσεις καὶ
τὴν εὐτυχίαν ποῦ τῆς εἶχαν δώσει τὰ γράμματα
αὐτὰ. Ἄν τὸν ἐγνώριζα τοῦλάχιστον ἐσκέφθη-
κεν. Ἐπειτα, ἂν τὸν εἶχα ἐδῶ κοντά μου
θὰ αἰσθανόμουν τώρα πολὺ δυνατὴ καὶ θὰ

μὲ ἐσυμβαύλευε μὲ εὐλικρίνειαν τί νὰ κάμω.

Ἡ ιδέα αὐτὴ ἐτρογύριζεν ἐπίμονα στὸ κεφάλι
τῆς καὶ τῆς ἤρχετο νὰ τὴν φωνάζῃ δυνατὰ μέσα
εἰς τὸ ἤσυχο γλυκοχάραγμα τῆς αὐγῆς ποῦ
ἐκοκκίνιζε τῆς γρίλλες ταῦ παραθύρου τῆς γαί
ἐπιδοῦσε μέσα ἀπὸ τῆς χαραματιές σὲ γραμμὲς
ὀλοκκόκκινες ἐπάνω στὸν τοῖχο. Καὶ γιατί νὰ
μὴν τοῦ γράψω ὅπως καὶ τότε; Γιατὶ νὰ μὴν
ζητήσω τὴ γνώμη του, ἀκόμη καὶ τὴ συνδρομὴ
του. Τί μᾶς χωρίζει ἐπὶ τέλους, τὸ τόσο δυσά-
ρεστο, ὥστε νὰ μὴν μπορούσω νὰ τοῦ γράψω
ὅπως εἰς τὸν μόνον μου φίλον. Μήπως ἂν αὐτὸς
ἀγαποῦσε ἄλλην, ποῦ τὴν εἶχε φαντασθῇ ὅταν
ἐμίενα, ἐγὼ δὲν πατρεύομαι μὲ ἄνθρωπον ποῦ
οὔτε ἀγαπᾷ οὔτε τοῦ μοιάζει. Ἄρα γε τώρα
ποῦ ἔχω τὸ δίπλωμά μου δὲν θὰ μπορούσε νὰ
μὲ συστήσῃ ἐκεῖ εἰς κάποια θέσι, ὥστε καὶ
τοὺς δικούς μου νὰ βοηθῶ καὶ ἐγὼ νὰ ζήσω,
ἂν εὑρίσκε φυσικὰ ὅτι δὲν πρέπει νὰ παντρευ-
θῶ, ὅπως παντρεύομαι.

Ἡ ιδέα αὐτὴ τῆς ἐκαρφώθηκε εἰς τὸ κε-
φάλι ἐπίμονη καὶ βασανιστικὴ, καὶ τῆς ἐφαί-
νετο σὺν μιὰ φωνὴ ἐσωτερικῇ νὰ τῆς ἔλεγε:
Σήκω νὰ γράψῃς, σήκω νὰ γράψῃς. Καὶ ἐση-
κώθηκε καὶ ἔγραψε ὀλίγες γραμμὲς, ὀλίγα λόγια
για παράξενον, ἀσυνάρτητα, ποῦ δὲν ἔμοιαζα-
καθόλου μὲ τὰ ὠραῖα καὶ ἀπλὰ γραμματάκια
ποῦ τοῦ εἶχε γράψῃ ἄλλοτε.

Ἐδιάβασε καὶ ἔσχισε δυὸ τρεῖς φορές. Καὶ
ὕστερα ἐκάθισε καὶ ἐδάγκανε τὴν ἄκρη τῆς πέν-
νας τῆς καὶ ἐσφίγγε τὸ μέτωπό της, χωρὶς νὰ
βρίσκῃ τὴν κατάλληλη φράσιν, χωρὶς νὰ μπόρῃ
νὰ συγκεντρώσῃ τὴν σκέψιν τῆς. Ἡ πένα τῆς
εἰς τὸ μεταξὺ ἐγέμιζε τὸ χαρτὶ μὲ μικρὰ σπιτά-
κια καὶ τζίφρες καὶ μαιάνδρους καὶ κάθε εἶδους
σχέδια ἐκτὸς ἀπὸ γράμματα.

Ἐπὶ τέλους ἀφοῦ ἐτσαλάκωσε τὸ ζωγραφι-
σμένο χαρτὶ ἐπῆρεν ἄλλο καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ
ἀποφασιστικὰ:

«Θὰ σοῦ φανῇ παράξενον, φίλε μου, πῶς ἔξ
μῆνες, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπόφασίν μου νὰ μὴ
σοῦ γράψω πειά, καὶ νὰ μὴ δεχθῶ γράμμα σου,
πῶς πάλι ἐγὼ πρώτη ἀθετῶ τὸν λόγο μου.
Μάθε ὅτι εὑρίσκομαι εἰς τὴν πειρὸ δύσκολην σι-
γμῇ τῆς ζωῆς μου καὶ ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ μιὰ
καλὴ συμβουλὴ τὴν ὁποῖαν, ξέρω, ὅτι δὲν θὰ
μοῦ ἀρνηθῆς. Μὲ παντρεύουν μὲ ἕνα θεῖον μου,
πλούσιον, γενναῖον, εὐεργετικὸν γιὰ ὄλους τοὺς
δικούς μου. Μὲ ἔχει πλημμυρίσει ἀπὸ διαμάν-
τια καὶ μαργαριτάρια καὶ ὠραῖα φορέματα.
Πλέω μέσα εἰς μιὰ ζωὴ ἀνετη καὶ ἀμέριμνη καὶ
τὸ μέλλον μου ὡς καὶ ὄλων τῶν ἰδικῶν μου εἶ-
ναι πλουσιώτατον ἐξασφαλισμένο. Ἄλλὰ τὸν
ἄνθρωπον αὐτὸν ἐνῶ τὸν ἀγαποῦσα καὶ τὸν

ἀγαπῶ ὡς θεῖον καὶ εὐεργέτην τὸν αἰσθάνομαι ἀποκρουστικὸν ὡς σύζυγον. Ὁ γάμος μὲ τρομάζει καὶ ἡ ἰδέα ὅτι μιὰ ἡμέρα θὰ εὐρεθῶ μόνη ἐγὼ μὲ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχη κάθε δικαίωμα καὶ κάθε ἐξουσίαν ἐπάνω μου μὲ κρατεῖ εἰς ἀγωνίαν φρίκης.

Τί πρέπει νὰ κάμω; Νὰ ὑποστῶ τὸ μαρτύριον αὐτό, τὸ ὁποῖον θὰ διαρκέσῃ ὅσον καὶ ἡ ζωὴ μου, κάθε ἡμέραν καὶ κάθε ὥραν καὶ κάθε στιγμὴν; Ἡ νὰ ζητήσω νὰ ζήσω μὲ τὴν ἐργασίαν μου, ἀφοῦ ἔχω πάρει καὶ τὸ δίπλωμά μου, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐδόθη τόσον κολακευτικά, ὥστε νὰ μοῦ ἐπιτρέπη νὰ ἔχω μεγάλας ἐλπίδας;

Γράψε μου ἀφοῦ σκεφθῆς καλά, γιατί ἡ γνώμη σου θὰ βαρύνῃ πολὺ εἰς τὴν ἀπόφασίν μου. Μὴ στείλῃς ὁμῶς τώρα τὸ γράμμα σου εἰς τὴν φίλην μου Καίτη, ὅπως ἄλλοτε, ἀλλὰ διεύθυνέ το εἰς τὴν Ἀμαλίαν Μάλθου Poste—Restante.

Ὅταν ἔφυγε τὸ γραμματάκι τῆς αὐτῆς, αἰσθάνθηκε κάπως περὶ ἡσυχῆ. Ἐλογιάσασε ὅτι τὸ ἀργότερο θὰ εἶχε ἀπάντησιν μετὰ δέκα τὸ πολὺ ἡμέρας καὶ ὅτι ἕως τότε μπορούσε νὰ μὴ δεῖξῃ τίποτε οὔτε στὸν πατέρα τῆς, οὔτε εἰς τὴν θεία τῆς, ἀλλὰ νὰ περιμένῃ.

Καὶ πραγματικῶς γὰρ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ εὐρεθῇ πολὺ μαζί μὲ τὸν Νίκο καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἔμεινε στὸ κρεβάτι, προσποικουμένη τὴν πολὺ ἄρρωστη. Αἰσθάνονταν τρομερὸ κεφαλόπονο, πόνους στὸ στήθος καὶ δύσπνοια, πράγματα ποῦ δὲν μπορούσε νὰ ἐξακριβώσῃ ὁ γιατρός, ἂν ἦσαν ἀληθινὰ ἢ ὄχι.

Ὁ Νίκος εἶχε τύψιν συνειδήσεως καὶ κάποιον φόβον καὶ ἀγωνίαν, μήπως πραγματικῶς ἡ κατάσταση τῆς Ἄννας ἦτο συνέπεια τῆς χθεσινῆς του διαγωγῆς.

Φυσικὰ ἄνθρωπος μᾶλλον δειλὸς καὶ κατὰ βάθος οὔτε διεφθαρμένος οὔτε ἀνήθικος, αἰσθάνονταν σὰν ντροπιασμένος γιατί εἶχε καταχρασθῆ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην ποῦ τοῦ εἶχε δεῖξει ὁ ἐξάδελφός του καὶ τὴν ἀδυναμίαν τῆς Ἄννας, ἐνὸς παιδιοῦ ἐπὶ τέλους, ποῦ μπορούσε νὰ τὸν ἔχη καὶ πατέρα. Καὶ ἀνησυχούσε πολὺ μήπως τὸ πρᾶγμα ἐγένετο γνωστὸν καὶ μήπως ἔχει καὶ ἄλλας συνεπείας, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τῆς Ἄννας, τὴν ὁποῖαν εἶχε πιστεύσει ὡς ἀληθινήν.

* *

Ἡ δέκα ἡμέρες τῆς ἀναμονῆς ἐπέρασαν, χωρὶς νὰ ἔλθῃ καμμία ἀπάντησις. Καὶ ἐπέρασαν ἀκόμη ἄλλες δέκα καὶ ἓνας μῆνας ὁλόκληρος, χωρὶς καμμίαν εἶδησιν ἀπὸ τὸν Στέφανο. Ἡ Ἄννα

κατετρώγετο ἀπὸ πυρετὸν πραγματικὸν τώρα πλέον, ὁ ὁποῖος ἔφθανεν εἰς τὰ 38 καὶ ἐκατέβαινε εἰς τὸ 37 1/2 τακτικὰ καθ' ἡμέραν. Ὁ ἰατρός τὸν ἐχαρκτήρισεν ὡς νευρικὸν ἢ οἰογένεια ἀνησυχούσε μήπως ἦτο τυφοειδής, καὶ ὁ Νίκος ὑπέφερεν ἀληθινὰ, γιατί ἐθεωροῦσε τὸν ἑαυτὸν τοῦ παραίτιον τῆς ἀσθενείας τῆς Ἄννας.

Τὸ παιδί ἀδυνατοῦσε, ἐξηντλεῖτο, καὶ ἀπὸ τὸν πυρετὸν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν γὰρ περιμένη. Τῆς εἶχε γίνει ψύχωσις, τὴν εἶχε κυριεύσει ἓνας νευρικὸς φόβος, καὶ εἰς κάθε ἀνοίγματος τῆς πόρτας τῆς, εἰς κάθε κτύπημα κουδουνιοῦ, ἐγένετο κόκκινη σὰν φωτιά, μὲ τὸν φόβο καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἀμαλίτσα θὰ ἦρχετο θὰ τῆς ἔφερεν τὸ γράμμα ποῦ θὰ ἀπεφάσιζε τὴν τύχη τῆς, ὡς ἤλπιζεν, ἐνῶ συγχρόνως ἐφοβείτο, μὴ τυχὸν καὶ ἀπὸ ἀδεξιότητα τῆς ἐξαδέλφης τῆς ἀνακαλύπτετο ἡ ἐπανάληψις τῆς ἀλληλογραφίας τῆς.

Ὁ φόβος τῆς ἐμεγάλωνεν, ἐγιγαντόνετο περισσότερο τὴν νύκτα. Ἐπειδὴ ὅσον ἐπερνοῦσαν ἡ ἡμέρες ὁ πυρετὸς τῆς ἠϋζανε καὶ τὴν ἐξαντλοῦσε περισσότερο, εἶχεν ἀρχίσει νὰ παραληρῇ εἰς τὸν ὕπνον τῆς. Αὐτὸ ἠϋξῆσε τὴν ἀγωνίαν καὶ τοὺς φόβους τῆς. Ἄν ἔλεγε τίποτε γὰρ τὸ γράμμα ποῦ ἐπερίμενε, ἂν ἀνέφερε τὸ ὄνομα τοῦ φίλου τῆς, θὰ ἦτο φοβερόν. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ κοιμᾶται, τοῦλάχιστον ὅσο ἦτον ἡ μητέρα τῆς καὶ οἱ ἰδικοὶ τῆς ἐν γένει μέσα εἰς τὸ δωμάτιον. Καὶ γι' αὐτὸ εὐθὺς ποῦ ἐνύκτωνε ἐγένετο περισσότερο νευρική, ἀρχίζε νὰ κλαῖ καὶ δὲν ἠσύχαζε παρὰ ὅταν ἐφευγαν ὄλοι καὶ ἔμεινε μόνη τῆς μὲ τὴν κερὰ Μαριγῶ.

Ὁ γιατρός ἀρχισε νὰ ἀνησυχῇ. Ὅτι ὁ πυρετὸς ἦτο νευρικός, ὑστερικός δὲν εἶχε καμμίαν ἀμφιβολίαν, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν μπορούσε νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἡ κατάσταση τῆς ἐχειροτέρευε καὶ γιατί ἐξηντλεῖτο εἰς τόσον βαθμόν.

Ὅλοι εἰς τὸ σπῆτι τὰ εἶχαν χαμένα. Ὁ πατέρας τῆς εἶχε γίνει ἀμίλητος καὶ ἐπερνοῦσε τῆς νύκτες περιπατῶντας ἐπάνω κάτω εἰς τὴν τραπεζαρία. Ἡ μητέρα τῆς ἔκλαιε διαρκῶς καὶ ἐβασανίζετο ἀπὸ τὸν νευρικὸ τῆς κεφαλόπονο, τὸ ἀτελείωτο αὐτὸ μαρτύριό τῆς. Τὰ παιδιὰ εἶχαν χάσει καὶ αὐτὰ τὴν ζωηρότητα των καὶ ἡ μικρὴ ἀδελφοῦλα ἐκάθητο σὰν σκυλάκι ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ ἐπερίμενε νὰ ἀνοίξῃ ἡ κερὰ Μαριγῶ γὰρ νὰ ἰδῇ τὴν Νάνα ὅπως τὴν ἔλεγε ἀπὸ τὴν χαραμάδα καὶ νὰ παρακαλέσῃ νὰ τὴν βάλουν μέσα γὰρ μιὰ μόνο στιγμὴ, μὲ τὴν ὑπόσχεσι πῶς θὰ μείνῃ ἡσυχῆ. Ὁ Νίκος ἐπηγαυνοῦρχετο σμυλλογισμένος, ἀνήσυχος, νευρικός, χωρὶς νὰ μιλῇ εἰς κανένα. Μόνη ἡ κ. Μάλθου

Ἀριστοκράτις νοσοκόμος τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου συντροφεύουσα ἓνα τραυματίαν τοῦ πολέμου.

διατηρούσε την ψυχραιμία της και αυτή έσκέπτετο και έκανόνιζε τί έπρεπε να γίνεται, ποιούς γιατρούς να συμβουλευώνται, πώς να περιποιούνται την άρρωστη, πώς να την πείθουν να πέρνει τα γιατρικά της και να τρέφεται και να ανακτά τὸ ήθικόν της.

Ἡ κερὰ Μαριγῶ εἰς τὴν ἀρχὴ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς πρόθυμης αὐτῆς θείας ἐφαίνετο δύσπιστη καὶ ἀνήσυχη. Ἐπειτα ὁμως αἰσθάνθηκε ὅτι χωρὶς αὐτὴν τὸ παιδί θὰ ἐχάνετο ἴσως, τόσο ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦσαν σαστισμένοι καὶ ἀνίκανοι καὶ ἀδέξιοι νὰ βοηθήσουν. Ἀπὸ τότε ὅ,τι ἔλεγε καὶ ὅ,τι διέτασεν ἡ κ. Μάλθου ἐγίνετο νόμος δι' αὐτὴν καὶ μόνον εἰς τὸν Θεὸν πρῶτα, ὅπως ἔλεγε, καὶ εἰς ἐκείνην ὕστερα εἶχεν ὅλες τῆς τῆς ἐλπίδες.

Εἶχαν τώρα περάσει δυὸ μῆνες καὶ ἡ Ἄννα ἀδύνατη καὶ ἐξηντημένη πολὺ, ὁμως ἀπύρετη ποια εὐρίσκειτο εἰς ἀνάρρωσιν. Τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου ἦταν θερμὸ καὶ γλυκὺ, ἀκόμη παιὸ εὐχάριστο καὶ φωτοβόλο ἀπὸ τὴν ὥραιότερα ἀνοιξί.

Κάθε μεσημέρι ἡ ἀρρωστη ἐπενοῦσε δυὸ τρεῖς ὥρες στὸν κῆπο, ξαπλωμένη σὲ μιὰ ἀναπαυτικὴ μεγάλη πολυθρόνα καὶ σκεπασμένη μὲ μάλλινα σάλια, μικρεμένη τώρα πάλιν καὶ λεπτὴ καὶ διαφανής, ὅταν νὰ ἦταν κομποτέχημα ἀπὸ ἐλεφαντόδοντο. Ἡ ἑξαδέλφη τῆς πότε ἡ μιὰ καὶ πότε ἡ ἄλλη ἤρχοντο κ' ἔμεναν μαζὶ τῆς γιὰ νὰ τῆς κάνουν συντροφιά. Ὁ Νίκος δὲν εἶχε τὴν ἀδεια νὰ μείνῃ περισσότερο ἀπὸ μιὰ ὥρα, οὔτε ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τῆς. Ἀπὸ τὰ παιδιά μόνον ἡ μικρὴ ἀδελφοῦλα ἡ συμπάθεια τῆς Ἄννας μπορούσε νὰ μείνῃ ὅσο ἠθελε, γιὰ τῆς ἔκοβε λουλουδάκια καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο, χωρὶς νὰ τὴν κουράζῃ καὶ νὰ τὴν ἐνοχλῇ. Ὅταν ἠθελε νὰ παίξῃ ἔπερνε τὸ σκαμνάκι τῆς καὶ ἐπήγαινε μακρύτερα, ἐκεῖ ποῦ εἶχεν ἕνα φανταστικὸ νοικοκυρεῖο καὶ κατεγίνετο νὰ τὸ συγυρῆξῃ δῆθεν καὶ νὰ μαγειρεύῃ καὶ νὰ σιγομιλῇ μονάχη τῆς μὲ φανταστικούς ἐπισκέπτας εἰς τοὺς ὁποίους μὲ τὰ ἄλλα τῆς βάσανα διηγετο πάντοτε καὶ τὴν ἀρρώστεια τῆς μεγάλης τῆς ἀδελφῆς.

Ἡ Ἄννα κάποτε παρηκολούθησε ὅλην αὐτὴν τὴν ὁμίλιαν τῆς μικρῆς καὶ γιὰ πρώτην φοράν ἀντελήφθη ὅτι εἶχε κινδυνεύσει νὰ ἀποθάνῃ, διότι φυσικὰ ἡ μικροῦλα ἀπηχοῦσε στὰ λόγια τῆς ὅλην τὴν ἀγωνίαν τῶν μεγάλων.

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο εἶχεν ἰδῆ περίεργα ὄνειρα. Ὅτι ἦταν ἐτοιμοθάνατη, καὶ ὅλοι ἐκλαίαν γύρω τῆς καὶ ὅτι ἔφαρνα ἀνοιξεν ἡ πόρτα καὶ ὤρμησεν ὁ Στέφανος ὁ ὁποῖος καὶ τῆς ἔδωκε ἕνα φάρμακον καὶ ἐξαναζοῦσε πάλι. Τόσο τὸ ὄνειρό τῆς ἦτο ζωηρόν, ὥστε ἐξύπνησε μὲ τὴν ἐντύ-

πώσιν ὅτι ὁ Στέφανος τῆς εἶχε ξαναδώσει τὴν ζωὴν, καὶ ἠσθάνετο μιὰ μεγάλη χαρὰ νὰ τὴν κυριεύῃ. Ἴσως ἔλθῃ, ποιὸς ξέρει; Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἤρχετο; Ἦτο τόσο δύσκολο πράγμα; Μήπως δὲν συμβαίνουν κάθε μέρα τόσα πράγματα, ποῦ οὔτε τὰ φαντάζεται οὔτε τὰ πιστεύει κανεὶς. Μπορεῖ νὰ εἶχε παντρευθῇ καὶ νὰ ἐταξείδευε μὲ τὴν γυναῖκα του. Ἡ σκέψις αὐτὴ τὴν ἐλύπησεν ὀλίγον. Καὶ γι' αὐτὸ ἐπροσπάθησε νὰ τὴν διώξῃ. Ἄλλως τε καὶ ἂν εἶχε παντρευθῇ, δὲν μπορούσε τάχα γι' αὐτὸ νὰ εἶναι φίλος τῆς καὶ νὰ τὴν συμπαθῇ τόσο, ὥστε νὰ τὴν συμβουλεύσῃ καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ; Δὲν μπορούσε τάχα νὰ γίνῃ φίλη τῆς γυναίκας του, ποῦ τόσο τῆς ἔμοιαζε, ὅταν ἔκοψε τὰ μαλλιά τῆς καὶ ἔκαμε τὸ ὠραῖο τὸ στεφανάκι γύρω ἀπὸ τὸ πρόσωπό τῆς. Ὅλα αὐτὰ τὰ τόσο περίεργα καὶ μυστηριώδη ἐξῆψαν πολὺ τὴν φαντασία τῆς, ὥστε νὰ μείνῃ ἄυπνη ὅλην τὴν νύκτα καὶ μόλις τὸ πρωὶ ἀργὰ παιὰ νὰ ἀποκοιμηθῇ.

Ἄλλὰ καὶ πάλι νέο ὄνειρο τὴν ἐξύπνησε. Αὐτὴ τὴ φορά ἦταν ἡ Ἄμαλίτσα ἡ ἑξαδέλφη τῆς, ποῦ εἶχε μπῆ σιγά, σιγά, εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς μὲ τὸ κόκκινο φόρεμά τῆς καὶ ἀφοῦ ἐστάθη λίγο ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι τῆς τὴν ἐσκούντησε σιγά, σιγά, τὴν ἐξύπνησε καὶ τῆς ἔδωκεν ἕνα γράμμα, σφραγισμένο μὲ κόκκινο βουλοκέρι. Καὶ τὸ ἀνοίξε σπασμοδικὰ καὶ ἐδιάβασε, θεέ μου! Τί ἐδιάβασε; Ἴδου ἀκριβῶς τὰ λόγια ποῦ τῆς ἔγραφε:

Ἦσουν, ἀγαπημένο μου ἄσπρο τριαντάφυλλο, ἡ παιὸ ἀγνὴ καὶ παιὸ εὐχάριστη ἐνθύμησις γιὰ μένα ὅλους αὐτοὺς τοὺς μῆνας ποῦ ἔζησα μέσα εἰς μιὰ ἀτελείωτη τραγωδία πόνου καὶ ἀπελπισίας.

Ὁ πατέρας μου ἀπέθανε, ἐξ αἰτίας μου, μιὰ γυναῖκα δὲν ὑπάρχει παιὰ στὴ ζωὴ πάλι. Ἐξ αἰτίας μου, ἕνα κορίτσι, ὁ σωσίας σου παρ' ὀλίγον νὰ τρελλαθῇ ἐξ αἰτίας μου, ὅλοι μας ἐξερριζωθήκαμεν καὶ ἐξεσπιτωθήκαμεν πάλι ἐξ αἰτίας μου.

Καὶ ἂν ζῶ ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ καὶ ἂν δὲν ἔμεινα τρελλὸς γιὰ ὅλη μου τὴ ζωὴ, τὸ χρεωστῶ στὴ μητέρα μου, τὴν ἀγία αὐτὴ γυναῖκα ποῦ δὲν ἄφησε γιατρὸ μεγάλο, ἀλλ' οὔτε καὶ θυσίας ζωῆς καὶ περιουσίας γιὰ νὰ μὲ σώσῃ.

Τώρα ζοῦμεν εἰς τὸ Montreux, τὸ μεγάλο αὐτὸ ἐξοχικὸ χωριὸ τῆς Ἑλβετίας, ποῦ ἔχει ὅλες τῆς εὐκολίας καὶ τῆς ἀπολαύσεως μιᾶς μεγάλης πόλεως καὶ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἡρεμίαν ἐνὸς χειμαδιοῦ, ὅπου καταφεύγουν οἱ κουρασμένοι τῆς ζωῆς καὶ οἱ ἀρρωστοὶ, γιὰ νὰ σωθοῦν καὶ νὰ ξαναζήσουν.

Ἡ Ἀνθογέννητη

Ἡ ἀνοιξὶς φύσθησε μιὰν αὐγὴ μέσα στὸ λυπημένο ξερὸ δάσος, κ' ἀμέσως τὰ δένδρα ντύθηκαν ὀλοπράσινα, τὰ λουλούδια ἀνοιξαν, ἡ πεταλοῦδες ζωντάνεψαν. Καὶ κάτω ἀπὸ τοὺς μεγάλους πράσινους θόλους, χιλιάδες ἀπὸ μικρὸς ζωὸς χαίρονται γιὰ τὸ φιλὶ τοῦ ἡλίου, γιὰ τὸ χάρδευμα τῆς δροσιάς. Τί εὐτυχισμένοι ποῦ ἦταν ὅλοι μέσα στὸ δάσος!

Κάπου κάπου τὸ ἀγεράκι ποῦ πάντα ταξιδεύει, καὶ χαϊδεύει μὲ τὴν ἴδια πνοὴ τὸ στέμμα τῆς βασίλισσας καὶ τὰ ξεχτενίστα μαλλιά τῆς ζητειάνας, ποῦ πέρνει ἀπὸ τὰ περιβόλια τὴν μυρωδιὰ τῶν λουλουδιῶν γιὰ νὰ τὴν σκορπίσῃ στὸ κρεβάτι τῆς ἀρρωστης κοπέλλας, τὸ ἀγεράκι ποῦ φυσᾷ παντοῦ, καὶ ποῦ τὰ ξεύρει ὅλα, φέρνει τὸν ἀντίλαλο τοῦ μεγάλου ἀγνωστοῦ κόσμου μέσα στὴν πράσινη ἡσυχία. Καὶ τότε ὅλο τὸ δάσος ἀνατριχιάζει.

Μιὰ μέρα τὸ τρελλὸ ἀγεράκι ἐσφύριξε: «Στὸν μεγάλο κόσμον ποῦ πηγαίνω ὄλες ἡ χῶρες ἔχουν ἀπὸ μιὰ βασίλισσα. Ἐσεὶς μονάχα δὲν ἔχετε, κ' ὁμως σκορπᾶτε στὰ χαμένα τόσα πλούτη, τόσες μυρωδιές, ποῦ κ' ἡ πιὸ περίφανη βασίλισσα θὰ ἦταν εὐτυχισμένη μὲ τοὺς θησαυροὺς σας. Θέλετε νὰ σᾶς φέρω ἐγὼ μιὰ βασίλισσα;»

Ὅλα τὰ λουλούδια ἐσήκωσαν ἀνήσυχα τὰ κεφαλάκια τους. «Ὅχι ἀγεράκι, ἐφώναξαν, ὄχι! Ἡ βασίλισσά σου θὰ ἦναι σκληρὴ ὅπως ὁ κόσμος ποῦ ἀγαπᾷς. Θὰ μᾶς κόψῃ, θὰ μᾶς πατήσῃ, κ' ἀπ' ὅπου περνᾷ θ' ἀφίγη στεναγμοὺς καὶ δάκρυα. Ἄφησε... θὰ κάμωμε ἐμεῖς μιὰ βασίλισσα ποῦ θὰ μᾶς μοιάξῃ καὶ θὰ μᾶς ἀγαπᾷ».

Κ' ἀμέσως ὅλα τὰ λουλούδια ἄρχισαν νὰ ἐργάζωνται γιὰ νὰ κάνουν τὴν βασίλισσα. Τὸ καθένα ἔδωσε γι' αὐτὴν ὅτι πιὸ ὡμορφο εἶχε, καὶ πάλι δὲν τοὺς ἐφθασε. Μοναδικὴ τὴν ἤθελαν στὸν κόσμον, κ' ἐγύρεψαν ἀπὸ τὸν ἡλιὸ μιὰν ἀκτίνα γιὰ τὰ μαλλιά τῆς, κ' ἀπὸ τ' ἀστέρια λίγη λάμψη γιὰ τὰ μάτια τῆς. Ἡ ἀράχνη τὴν ἐντυσε μ' ἕνα λεπτὸ μεταξωτὸ φόρεμα, ἡ δροσιὰ τὴν στόλισε μὲ μαργαριτάρια, κ' ὅταν ἀνασηκώθηκε σὰν ἕνα μεγάλο λουλοδοὶ ἡ πεντάμορφη κοπέλλα, τὸ ἀγεράκι ὠμολόγησε πῶς ποτὲ δὲν εἶδε ὠραιότερη βασίλισσα.

Μὰ πιὸ πολυτίμη ἀκόμη κ' ἀπ' τὴν τόση τῆς εὐμορφιά εἶταν ἡ καρδοῦλα τῆς. Γιὰ νὰ γίνῃ ἔδωσαν τὰ λουλούδια ὅτι εἶχαν πιὸ ἀγνὸν πιὸ τρυφερὸν πιὸ μυρωμένο.

— Ἄλουλούδια, εἶπε τὸ ἀγεράκι, ἡ καρ-

διὰ τῆς βασίλισσας σας εἶναι δροσερὴ κ' ἀθῶα σὰν ἐσᾶς. Ὅπως ἐσεῖς θὰ μαραθῇ μόλις τὴν ξεφυλλίσῃ χέρι ἀνθρώπινο. Θὰ πεθάνῃ σὰν ἀγαπήσῃ».

— Καὶ ποῦ θὰ τὴν δοῦν οἱ ἄνθρωποι; εἶπαν τὰ λουλούδια. Ἐμεῖς θὰ τὴν κρύψουμε καλά, ξεύρομε νὰ τὴν προφυλάξωμε».

— Μὰ τὸ φθινόπωρον θὰ σᾶς μαράνη λουλούδια μου, μὴν τὸ ξεχνᾶτε... ἐστέναξε τὸ ἀγεράκι.

Αὐτὴν τὴν φορά ὁμως τὰ λουλούδια ἐθύμωσαν.

Μὰ τί κακὸ ποῦ εἶταν τὸ ἀγεράκι! Γιατὶ νὰ τοὺς θυμίσῃ τὸ φθινόπωρον; Ἄρχοσε τόσο πολὺ ἀκόμα! Μόλις εἶχε ἀρχίσει ἡ ἀνοιξίς.

Δὲν χόρταιναν τὰ λουλούδια νὰ καμαρώνουν τὴν ξανθὴ τους βασίλισσα. Τὴν ὀνόμασαν Ἀνθογέννητη, καὶ ὅλοι στὸ δάσος τὴν ἐλάτρευαν καὶ τῆς ἐφερναν τὸ προσκύνημά των. Τὸ χορτάρι γινότανε πιὸ μαλακὸ γιὰ νὰ πατάῃ, τὰ λουλούδια ἔχουναν τὴν μυρωδιὰ τους στὸ πέρασμά τῆς, τὸ ἀηδόνι τὴν κοίμιζε μὲ τραγούδια. Κ' ἡ κοπέλλα, μὲ τὴν καρδιά ἐχειλισμένη ἀπὸ εὐτυχία, ἔπαιζε γελαστὴ μὲ τῆς πεταλοῦδες, σκορπίζοντας τὴ χαρὰ κάτω ἀπ' οὓς πράσινους θόλους.

Μιὰ μέρα τὸ δάσος ἀντήχησε ἀπὸ σάλπιγματα καὶ φωνές. Ἐτὸ βασιλόπουλο ἦλθε νὰ κυνηγήσῃ, ψιθύρισε τὸ ἀγεράκι, καὶ τὰ λουλούδια τρομαγμένα ἀνασηκώθηκαν, κ' ἐσχημάτισαν τριγύρω στὴν Ἀνθογέννητη ἕνα μυρωμένο φράχτη, γιὰ νὰ μὴν τὴν δῇ τὸ βασιλόπουλο. Ἐτσι τὸ χρυσοκτυμένο παλληκάρι πέρασε ἐμπρὸς τῆς χωρὶς νὰ τὴν ἀντικρύσῃ, μὰ κείνη ἄκουσε τὴ φωνὴν τῆς, κ' ὅλη μέρα τὸν ἐσυλλογιζόντανε. Οὔτε τὰ πουλιὰ οὔτε τὸ ποταμάκι δὲν εἶχανε τόσο γλυκεῖα καὶ ὡμορφὴ φωνή! Ἀπὸ τότε κάθε φορά ποῦ τὸ βασιλόπουλο ἐκυνηγοῦσε ἡ Ἀνθογέννητη πίσω ἀπ' τὸν ἀνθισμένο τοῖχο ποῦ σχηματίζαν τὰ λουλούδια γιὰ νὰ τὴν προφυλάξουν ἀπ' τὸν ἔρωτα, κρατοῦσε τὴν ἀναπνοὴ τῆς, γιὰ ν' ἀκούσῃ καλλίτερα τὴν ἀγαπημένη φωνή. Κ' ὅταν περνοῦσε τὸ βασιλόπουλο, κάθιζε στὸ χορτάρι, κ' ἄκουγε συλλογισμένη τὸ ἀηδόνι ποῦ τραγουδοῦσε. Τότε γιὰ πρώτην φοράν κατάλαβε πῶς κάποια λύπη ἔκρυβε τὸ τραγοῦδι του.

— Γιατὶ εἶσαι λυπημένο ἀηδόνι μου; ρώτησε μιὰ βραδυὰ.

— Γιατὶ ἀγαπῶ, στέναξε τ' ἀηδόνι, κ' ἐξαικολούθησε τὸ παράπονό του.

Τότε ἡ Ἀνθογέννητη, ρώτησε τ' ἀγεράκι ποῦ περνοῦσε.

— Τί θὰ πῇ ἀγάπη ἀγεράκι μου;

— Ἀγάπη μικρή μου, εἶπ' ἐκείνο, εἶναι μιὰ λέξις ποῦ λέει τὴν πιὸ μεγάλη χαρὰ, καὶ τὴν πιὸ μεγάλη πίκρα τοῦ κόσμου.

Κ' ἐπειδὴ ἡ Ἀνθογέννητη ἀκουγε ἐκπληκτικῶς, ἐξακολούθησε :

— Κύτταξε αὐτὸ τὸ τριαντάφυλλο. Μ' ἀγαποῦσε. Ἐπαιξα λιγάκι μαζί του... ἦταν τὸ πιὸ εὐτυχισμένο τοῦ κόσμου. Ἐμοσχοβόλησα ἀπὸ τὴν μυρωδιά του, κ' ἐπειτα μ' ἔνα πιὸ δυνατό φύσημα, τὸ ξεφύλλισα... Σοῦ εὐχομαι ποτὲ νὰ μὴν ἀγαπήσης.

Ἀπὸ κείνην τὴν ἡμέρα δὲν γελοῦσε πιά ἡ Ἀνθογέννητη. Ὁ νοῦς της ἦτανε στὴ φωνὴ ποῦ τὴν μάγεψε. Ἀχ! νὰ τὴν ξανακούση! νὰ δῇ μονάχα μιὰ φορὰ αὐτὸν ποῦ ἀγάπησε, καὶ τί τὴν ἐμελλε ἂν χανότανε ἐπειτα σὰν τὸ τριαντάφυλλο;

Τοῦ κάκου ἡ πεταλούδες πετοῦσαν γύρω της, καὶ τὴν προσκαλοῦσαν στὰ τρελλὰ τους παιγνίδια, ἀδικὰ τὰ λουλούδια σκορποῦσαν τὴν μυρωδιά τους, ἡ κόρη δὲν ἔβλεπε τίποτα, δὲν πρόσεχε σὲ κανένα. Πιὸ ἄσπρη ἀπὸ τὸν κρίνο ἔγερνε λυπημένη τὸ ὄρατο της κεφάλι, καὶ τὰ φωτερὰ της μάτια γέμιζαν δάκρυα.

Κανείς ἄλλως τε δὲν γελοῦσε πιά μέσα στὸ μεγάλο δάσος. Ὅλα ἄρχισαν ν' ἀλλάζουν ὄψιν κάτω ἀπὸ τὴν παγωμένη πνοὴ τοῦ φθινοπώρου. Μιὰ βροχὴ ἀπὸ κίτρινα φύλλα ἔπεφτε στὸ χορτάρι, καὶ τὰ κλαριά τῶν δένδρων ξεχώριζαν ὀλόμαυρα στὸν συννεφιασμένο οὐρανό. Καὶ τὰ λουλούδια ἔχαναν τὰ ὄρατα τους χρώματα, μὰ πιὸ πολὺ ἀπ' αὐτὰ χλώμαινε ἡ Ἀνθογέννητη κ' ἐμοιαζε σὰν ἓνα λουλούδι ποῦ τὸ μάρανε ἡ παγωνιά.

Σὰν ξεναπέρασε τὸ βασιλόπουλο, τὰ λουλούδια δὲν εἶχαν πιά τὴν δύναμι ν' ἀνασηκωθοῦν γιὰ νὰ τὸ κρύψουν, μὰ ἡ κόρη δὲν εἶδε αὐτὸν ποῦ τόσο ἐπόθησε, δὲν ἀκουσε τὴ φωνὴ ποῦ ἀγάπησε. Ἦταν πεσμένη χωρὶς πνοὴ ἀνάμεσα στὰ ξερὰ φύλλα, καὶ τὰ λουλούδια γυρμένα ἀπάνω της, ἔχουναν τὴν τελευταία μυρωδιά τους. Τὸ φθινόπωρο μάρανε τὰ λουλούδια κ' ἡ ἀγάπη τὴν καρδιὰ τῆς βασίλισσας των.

ΣΤΕΦΟΣ ΛΩΡΗΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

IV

Εἶναι πολὺς καιρὸς, ἔλεγε ὁ Ναπολέον, ποῦ οἱ ἰατροὶ καὶ οἱ παπάδες κάνουν τὸν θάνατον ὀδυνηρόν. Ἄς μάθουμε λοιπὸν νὰ τὸν βλέπουμε ἀκριβῶς ὅπως εἶναι αὐτὸς ὁ-ἴδιος, δηλαδὴ ξεκαθαρισμένος ἀπὸ τὴν φρίκην τῆς ὕλης, καὶ

ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τοὺς τρόμους τῆς φαντασίας. Ἄς ἀποδιώξουμε πρῶτον ὅλα αὐτὰ ποῦ τὸν προηγούνται. Τοῦ ἀποδίδομε ὅλα τὰ μαρτύρια τῆς τελευταίας ἀσθενείας. Αὐτὸ δὲν εἶναι δίκαιον. Αἱ ἀσθένειαι, δὲν ἔχουν κανένα κοινὸν μὲ αὐτὸ ποῦ τὰς ἀποτελεῖ. Ἀνήκουν εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὄχι εἰς τὸν θάνατον. Λησμονοῦμε εὐκόλα τοὺς πιὸ σκληροὺς πόνους ὅταν ἐπανεύρωμε τὴν υγείαν, καὶ ὁ πρῶτος ἥλιος τῆς ἀναρρώσεως σβύνει τῆς πιὸ ἀνυπόφορες ἀναμνήσεις τῆς ἀσθενείας. Ἄν ὅμως ἔλθῃ ὁ θάνατος, ἀμέσως τὸν ἐπιβαρύνομεν μὲ ὅλο τὸ κακὸ ποῦ ἔγινε πρὶν ἀπὸ αὐτόν. Αὐτὸς φέρει τὸ βάρος τῆς εὐθύνης γιὰ τὰ λάθη τῆς φύσεως ἢ διὰ τὴν ἀγνοίαν τῆς ἐπιστήμης ποῦ ἀδικῶς παρατείνουν τὰ μαρτύρια. Καὶ τὸν καταρῶνται διὰ τὰ μαρτύρια αὐτὰ ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔρχεται νὰ τοὺς δώσῃ ἓνα τέλος.

V

Πραγματικῶς ἐὰν αἱ ἀσθένειαι ἀνήκουν εἰς τὴν φύσιν ἢ εἰς τὴν ζωὴν, ἡ ἀγωνία, ἡ ὁποία φαίνεται ν' ἀνήκει εἰς τὸν θάνατον, εἶναι ἐντελῶς εἰς τὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων. Ἀκριβῶς, αὐτὸ ποῦ φοβοῦμεθα περισσότερο, εἶναι ἡ τρομερὰ πάλῃ τοῦ τέλους, καὶ πρὸ πάντων, ἡ ὑπέροχη, ἡ φρικτὴ στιγμή τοῦ χωρισμοῦ τὴν ὁποίαν βλέπομεν ἴσως ἐπὶ μακρὰς ὥρας νὰ πλησιάζῃ, καὶ ἡ ὁποία ἐξαφνὰ θὰ μᾶς ρίξῃ, γυμνοῦς, ἀόπλους, ἐγκαταλειμένους ἀπὸ ὅλους, μέσα σ' ἓνα ἄγνωστον, καὶ τὸ ἄγνωστον αὐτὸ εἶναι ὁ τόπος τοῦ μόνου ἀνικητοῦ τρόμου ποῦ ἡσθάνθη ποτὲ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ.

Εἶναι διπλὴ ἀδικία νὰ ἀποδίδωμεν εἰς τὸν θάνατον τὴν ἀγωνίαν αὐτῆς τῆς στιγμῆς. Θὰ ἰδοῦμεν ἀργότερα μὲ ποῖον τρόπον ἓνας ἀνθρώπος τῆς ἐποχῆς μας ἐὰν θέλῃ νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὰς σκέψεις του, ἢ μπορεῖ νὰ φαντάζεται τὸ ἄγνωστον ὅπου μᾶς ρίπτει. Ἄς ἀσχοληθῶμεν ἐδῶ μὲ τὴν τελευταίαν πάλῃ.

Ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἐπιστήμη, παρατείνεται ἡ ἀγωνία, ἡ ὁποία εἶναι ἡ φρικτωτέρα στιγμή, τοῦλάχιστον δι' αὐτοὺς ποῦ παρίστανται, — διότι συχνὰ ἡ αἴσθησις τοῦ ἐτοιμοθανάτου δὲν ἀντιλαμβάνεται παρὰ μακροῦν ἀπήχησιν τῶν πόνων τοὺς ὁποίους φαίνεται ὅτι ὑποφέρει.

Ὅλοι οἱ ἰατροὶ φρονοῦν ὅτι εἶναι καθήκον των νὰ παρατείνουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο τὰς φρικτωτέρας συσπάσεις τῆς πλέον ἀπελπιστικῆς ἀγωνίας. Ποῖος ἀπὸ αὐτοὺς ποῦ στέκονται κοντὰ εἰς τὸν ἐτοιμοθανάτον δὲν ἠθέλησε εἶκοσι φορὰς, καὶ ποτὲ δὲν ἐτόλμησε νὰ πῆσῃ εἰς τὰ πόδια τῶν ἰατρῶν διὰ νὰ ζητήσῃ

χαρὶν. Εἶναι τόσο γεμάτοι ἀπὸ βεβαιότητα, καὶ τὸ καθήκον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπακούουν ἀφίπνε τόσο ὀλίγην θέσιν διὰ τὴν παραμικρὰν ἀμφιβολίαν ὥστε ἡ εὐσπλαγχνία καὶ ἡ φρόνησις τυφλωμένοι ἀπὸ τὰ δάκρυα καταστέλλουν καὶ ὑποχωροῦν ἔμπρὸς εἰς ἓνα νόμον ποῦ ὅλοι ἀναγνωρίζουν, καὶ ὅλοι σέβονται, ὡς τὸν μεγαλύτερον νόμον τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως.

Μετριολίγη

Ο ΤΕΝΟΡΟΣ

Σὰν ἦμουν μικροῦλα, περνοῦσα τῆς μέρες μου μὲ τὴν Νέλα, τὴ ξαδελφοῦλα μου. Μαζὺ παίζαμε, μαζὺ μελετοῦσαμε μέσα σ' ἓνα δωμάτιο ποῦ ὀνομάζαμε ποιποδῶς «Τὸ γραφεῖο». Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς τὰ ἐπιπλα τοῦ περιήμου αὐτοῦ γραφείου μας ἐχρησίμευαν πάντα στὰ παιγνίδια μας, γι' αὐτὸ κανένα δὲν εἶχε μείνῃ γερό. Ἀκόμη καὶ τὸ τραπέζι ἦταν κουτσό, καὶ κάθε φορὰ ποῦ ἐγράφαμε, ἔπρεπε νὰ τὸ στερεώνομε μὲ βιβλία, γιὰ νὰ μὴν κουνᾷ. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὅμως, τὰ μαθήματα, καὶ τὰ παιγνίδια ἀκόμη, τὰ θεωροῦσαμε δευτερεύοντα πράγματα στὴ ζωὴ μας. Αὐτὸ ποῦ κρατοῦσε σὲ διαρκὴ κίνησι τὸ μικρὸ μας μυαλό, αὐτὸ ποῦ τραβοῦσε ὅλες μας τῆς σκέψεις ἦταν τὸ θέατρο, λέξις μαγικὴ ποῦ γιὰ μᾶς ἀνεπροσώπευε ὅλες τῆς εὐτυχίας τῆς ζωῆς.

Στὸ θέατρο τῆς μικρῆς ἐπαρχίας ποῦ ζοῦσαμε τότε, εἰρχοντο τακτικὰ καλοὶ θίασοι. Ἡ μητέρα μου εἶχε μιὰ λόζα, καὶ μᾶς ἔπερνε καμμὶ φορὰ τὸ Σαββατόβραδο. Τότε γινώτανε σωστὸ πανηγύρι. Μέρη πρὶν ἐτοιμαζόμαστε γι' αὐτὴν τὴν εὐτυχία, καὶ γινώμαστε παραδείγματα φρονιμάδα ἀπὸ φόβο μήπως καμιά τιμωρία ἔλθῃ νὰ καταστρέψῃ τὰ ὄνειρά μας. Καὶ σὰν ἔφθανε τέλος πάντων ἡ μέρα ἐκείνη ἡ πολυπόθητη, οὔτε σὲ μαθήματα, οὔτε σὲ φαί εἴχομε τὸ νοῦ μας. Ἡ ὥρῃς μᾶς φαινότανε ἀτελείωτες, καὶ νομίζαμε πῶς ποτὲ δὲν θὰ νυχτώσῃ. Κ' ὕστερα ἀπὸ τὴν παράστασι εἶχαμε νὰ λέμε τὰς ἐντυπώσεις μας, καὶ μ' αὐτὸ κρατοῦσε ἡ χαρὰ μας τοῦλάχιστον μιὰ βδομάδα ἄκομη. Ἐνας νέος τενόρος μάλιστα μᾶς ἀπασχολοῦσε ιδιαίτερα ἐντελῶς. Ἦταν ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐποχῆς κ' ὅλοι μιλοῦσαν γι' αὐτόν. Ἡ Νέλα κ' ἐγὼ τὸν θανατάσαμε σὰν κάτι ὑπεράνθρωπο. Ὅταν ἔβγαινε στὴ σκηνὴ μὲ τὸ βελούδενιο καπέλλο ἐπάνω στῆς ξανθῆς μποῦκλες του, μὲ τὸ λεπτὸ μουστάκι του, ἡ Νέλα κ' ἐγὼ ἐκοκινίζαμε ἀπὸ συγκίνησι. Παρακολοῦνοῦσαμε μὲ καρδιοχτύπι τὸ τραγοῦδι του, καὶ κάθε φορὰ

ποῦ γυρίζαμε ἀπὸ τὸ θέατρο, τὰ χέρια μας ἦταν πρσιμένα ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα. Αὐτὸ ὅμως δὲν μᾶς ἔφθανε. Ἡθέλαμε νὰ δείξομε πιὸ φανερὰ τὸν ἐνθουσιασμό μας στὸν τενόρο, καὶ ἀποφασίσαμε νὰ τοῦ προσφέρωμε λουλούδια.

Ἐπὶ μιὰ ἐβδομάδα δὲν φάγαμε καραμέλλες, καὶ μὲ τὴ στήρῃ αὐτὴν κατορθώσαμε νὰ οικονομίσωμε ὅσα χρήματα ἐχρησιζόμεθα γιὰ ν' ἀγοράσωμε τὸ μουκέτο. Τὸ διαλέξαμε ἄσπρο καὶ τριανταφυλλί, τυλιγμένο σ' ἓνα ὄρατο ψαλιδισμένο χαρτί. Μὲ χίλιες πονηρίες κατορθώσαμε νὰ τὸ πάρωμε μαζί μας τὸ βράδυ, τυλιγμένο μέσα στὰ πανωφόρια μας, καὶ τὴν στιγμή ποῦ ὁ τενόρος ἐτραγουδοῦσε τὸ πιὸ παθητικὸ σόλο του, τὸ ἔρριξαμε ἐπάνω στὴ σκηνή. Ἀποτέλεσμα ἦταν ἀτέλειωτα μαλλώματα καὶ γενναία τιμωρία ἀπὸ τοὺς δικούς μας, μὰ δὲν μᾶς πείραζαν διόλου αὐτὰ τὰ μικροπράγματα. Ὁ ὄρατος τενόρος μας εἶχε χαμογελάσει, καὶ ἔκαμε μιὰ ὑπόκλισι ἀποκλειστικῶς γιὰ μᾶς, μὲ τὸ χερί ἐπάνω στὴν καρδιά. Αὐτὸ ἔφθανε γιὰ νὰ μᾶς κινή εὐτυχισμένες. Καὶ νομίζαμε πῶς περπατοῦμε στὰ σύννεφα.

Μονάχα ὁ ἀδελφὸς τῆς μητέρας μου δὲν πείρε τὸ πράγμα τόσο τραγικὰ ὅσο οἱ ἄλλοι. «Ἄφου σὰς ἀρέσει τόσο πολὺ ὁ τενόρος παιδιὰ μου, μᾶς εἶπε σοβαρὰ» πρέπει νὰ τὸν γνωρίσετε. Αὔριο ποῦ δέχεται ἡ μαμά σου Μάρω, θὰ τὸν προσκαλέσω.

Ἔτσι κ' ἔγινε. Ἡ μητέρα μου δὲν ἔφερε καμμὴ ἀντίρρηση, καὶ ἡ πρόσκλησις ἀπεφασίσθηκε. Δὲν εἰμπορούσαμε νὰ πιστέψωμε τὴν εὐτυχία μας. Θὰ τὸν βλέπαμε, θὰ τοῦ μιλοῦσαμε! Καὶ κυττάξαμε μ' ἐυγνωμοσύνη τὸν καλὸ μας θεῖο.

Ἀπὸ κείνην τὴν στιγμή ὅμως, ἄρχισα νὰ αἰσθάνωμαι κάποια ὑπεροχὴ μπροστά στὴν ξαδέλφη μου. Ὁ τενόρος θὰ ἤρχετο στὸ δικό μου σπῆτι, θὰ τὸν ὑποδεχόμουν ἐγὼ, ἐμένα λοιπὸν θὰ πρόσεχε περισσότερο. Αὐτὰ μοῦ τραγοῦδοῦσε ἀπ' τὸ βράδος τῆς καρδιᾶς μιὰ σιγαλὴ φωνὴ ποῦ γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ μου ἀκουγα.

Τέλος ἔφθασε ἡ ποθητὴ στιγμή. Ἀπὸ νορὶς φορέσαμε τὰ κολλίτερά μας φορέματα. Δοκίμασαμε νὰ σγουράνωμε καὶ τὰ μαλλιά μας κρυφά, γιὰ νὰ γίνωμε πιὸ ὡμορφες, μὰ δὲν κατορθώσαμε ἄλλο παρὰ νὰ κάψωμε τῆς περισσότερες μποῦκλες μας. Φυσικὰ ὅμως δὲν δώσαμε καμμὴ προσοχὴ στὴ μικρὴ αὐτὴ λεπτομέρεια. Ὅταν ἐκρίναμε τέλος πάντων πῶς εἶμεθα ἀξίες νὰ παρουσιασθοῦμε μπροστά του, κατεβήκαμε στὸ σαλόνι. Τὰ πόδια μας ἔτρεμαν λιγάκι ἀπὸ συγκίνησι ὅταν πλησιάσαμε τὸν θεῖο μας.

— "Α! καλώς της, είπε εκείνος μόλις μās είδε. Και στρέφοντας σ' έναν χονδρό κύριο που εστέκετο κοντά του: Σās συσταίνω της ανειμίας μου, είπε. Έχουν ξετρελλαθή μαζί σας.

Η Νέλα κ' εγώ μείναμε χωρίς φωνή, σαν απολιθωμένες. Πώς; ο χονδρός αυτός κύριος είταν τ' όνειρό μας; Μά αυτός είτανε φαλακρός, ξυρισμένος, κοντός! Που είταν ο κομπός τενόρος μας, με τó λεπτό μουστάκι, με της ώραιες ξανθές μπούκλες κάτω απ' τó βελουδένιο καπέλλο;

— «Γιατί δέν μιλάτε στον κύριο; έξακολούθησε ο θεϊός παύ μās παρακολουθούσε μ' ένα πονηρό χαμόγελο.

Η Νέλα μ' εκύτταξε, και ξέσπασε σ' ένα άκράτητο γέλιο, ένφ' εγώ, καταπίνοντας τά δάκρυα που ξεχύλιζαν στά μάτια μου έφυγα τρέχοντας από τó σαλόνι, και κλειδώθηκα μέσα στο δωμάτιό μου. Κ' έκλαψα πολλήν πολλήν ώρα πεσμένη στο κρεβάτι μου, χωρίς κ' εγώ να ξέρω καλά τó γιατί, χωρίς να καταλαβαίνω πώς κλαίω τήν πρώτη μου άπογοήτευσι. Σ' αυτή τή θέσι μ' εύρηκε ή ξαδέλφη μου όταν ανέβηκε.

— Καλέ από τώρα κοιμήθηκες; φώναξε γελαστή.

Τί κουτή που είσαι καυμένη. Κ' είχε ξεύρεις κάτω ένα γλύκισμα τρέλλα.

Σ' αυτά τά λόγια αισθάνθηκα κάτι παράξενο μέσα στην καρδιά μου. Όλη μου ή λύπη, όλη ή άπελπησία έπεσε με μιάς, και μεταβλήθηκε έξαφνα σε μιά κακία, σ' ένα μίσος για τή Νέλα που στεκόντανε εμπρός μου χαρούμενη, κ' είχε έντελως λησμονήσει τόν τενόρο.

Και σφίγγοντας τά δόντια μου έκρυψα τó κεφάλι μου ανάμεσα στά μαξιλάρια για να μην τήν βλέπω. ΜΑΡΩ

Ο ΚΥΡ ΝΙΚΟΛΑΣ

Ήτον απόγευμα. Μέσα στον όρμο του Νέου Φαλήρου, ή βαρκούλα μας έφρευγεν ελαφρά άπάνω στο κύμα, πλούσιο από χρώματα που τού έχαριζεν άφειδα ή δύσις...

Ο βαρκάρης ένας γέρος, με όχι πολύ συμπληθητική φυσιογνωμία, ήτον καθισμένος στην πρόρη της βάρκας και εκύτταζε με ειρωνικό βλέμμα τή φίλη μου, που με ύφος γερολύκου της θαλάσσης, έκρατούσε τó τιμόνι, και όρτσάριζε άτεχνα, επειδή ήθελε να «γεμώση τά πανιά» και να «του δώση όδρομο». Έκφράσεις που είχε άκούση από τούς βαρκάρηδες της εξέ-

δρας και ήρέσκετο να έπαναλαμβάνη για να δείχνη τή ναυτική της δεινότητα εις τή φίλη της...

— «Δώσε μου, κυρά μου, τó τιμόνι, λέγει τέλος πάντων άπελπισμένος ο βαρκάρης.

— «Τό τιμόνι; ποτέ!... ξέρεις τί ναυτικός είμαι εγώ.

— «Ξέρω, ξέρω...είπε στωικά εκείνος, και εκούνησε τó κεφάλι του...

— «Και δε μου λές βαρκάρη, πώς σε λένε;

— «Νικολό, ... άμα θές να πς καμιά βόλτα τόν Κύρ Νικόλα να γυρεύς στην εξέδρα...έκει μένω πάντα, τώρα τó κλοκατρι... γλέπεις...πρέπει να ζήσωμε».

«Πρέπει να ζήσωμε» ... πώς χτύπησε σ' αυτά μας, αυτή ή φράσις!... Με τήν απλότητα που έλέγετο έδιδε ένα μεγάλο φιλοσοφικό αξίωμα και έκαυτηρίαζε, με τó στωικισμό της, όλους που επαγγέλονται τούς άπελπισμένους, που διψούν τó θάνατο, ένω κατά βάθος κρατούν περισσότερο από κάθε άλλον στη ζωή.

Ο βαρκάρης μας, έγεινε συμπληθητικώτερος, και μās εκίνησε τήν περιέργειαν. Τώρα αι έρωτήσεις έπεφταν βροχηδόν: 'Από που είσαι; Πώς ήρθες εδώ; Τί βγάζεις τήν ήμέρα; κτλ. Στην αρχή άπαντούσε με μονοσύλλαβα, έπειτα όμως, σιγά, σιγά, έχασε τó μυστηριώδες του ύφος και μās διηγήθηκε όλη του τήν ιστορία, άπλά, χωρίς πολλά λόγια...Μια τραγική ιστορία, σαν αυτές που διαβάζομε στα μυθιστορήματα και δυστάζομεν να πιστέψωμε.

— Γεννήθηκα στο νησί Χ... από μικρό παιδί, με είχε ο πατέρας μου στην ψαροπούλα και τού βόνηθαγα στα δίχτυα...Η μάνα μου είχε μπλέξει με κάτι έρωτοδουληές εκεί...και τήν έστραγγάλισε ο πατέρας μου μέσ' τó θυμό του μια μέρα...Τί τά λέμε τώρα...παλιή ιστορία...Ε να μη στα πολυλογώ, ύστερα από λίγο, πέθανε κι' αυτός απ' τó κακό του... Πήει...γλέπεις ήτον και γέρος άνθρωπος...τήν άγαπούσε κι' όλας...δέν τό θελε...ή τιμή του...»

Και έμεινε σκεπτικός και λυπημένος, σαν να είχε κάνει καμιά ιεροσουλία που είπε τó μυστικό της ζωής του...«Άρα γε αυτό ήτον όλο; Στην αρχή δέν έτολμούσα να τόν ρωτήσω έσεβόμενι αυτή τή βουβή λύπη.

— «Είσαι παντρεμένος, τού λέγω, έχεις παιδιά;

— «Όυτε παιδιά, ούτε σκυλιά... ελύτερος είμαι... Κάποτε είπα να παντρευτώ, μά πάει στο καλό κι' αυτό.

— Γιατί;

— Γιατί; να γιατί, είχα δώσει άρρεθώνα σε μια κοπέλλα στο χωριό, κι' ήρθα εδώ να κάνω τó στρατιωτικό μου. Αυτή με ζέγατε;... νόμισε πώς εγώ τήν ζέγασα και δε θά γυρίσω; ξέρω γώ... που να στα λέω, ... πήρε τόν άδερφό μου... Σαν πήγα στο νησί τή βρήκα παντρεμένη... δέν της είπα τίποτε... άς είνε καλά... Τότες πούλησα, ό,τι είχα και δέν είχα κι' ήρθα εδώ που κάνω τó βαρκάρι και βγάζω τó ψωμί μου... Άφου έτσι τόθελε ο Θεός...

Είχαμε φθάση ποιά στο Παλιό Φάληρο. Ο ήλιος στο βασίλειμα που είχε αίματώση όλη τή δύση όπου ή Καστέλλα ύψωνε άπότομα τó μαύρο βράχο της. Ο άέρας είχε πέσει έντελως, κι' ο γέρος Νικόλας με τά κουπιά ήγωνίζετο να σύρη τήν βάρκα μέσα στην άπελπιστική αυτή ήσυχία. Κανείς δέν μιλούσε ποιά... είχαμε λυπηθή τó βαρκάρι μας, κι' αυτός μου φαίνεται πώς είχε μετανοήσει για τήν τυμβορυχία που είχε κάνει.

Μονότανα, ρυθμικά, τó κουπί έφαινετο να παίζει με τήν θάλασσα, που έφοσφόριζε στο άγγιγμά του, σαν ν' ανατρίχιαζε, και εσκορπιζε μυριάδες άστράκια.

«Ολόγυρα ήσυχία... ή εύγλωττη εκείνη ήσυχία που μιλεί παρήγορα στη λαβομένη ψυχή... και μεις γλυστρούσαμε ήρέμα άπάνω στο ύγρό γυαλί.

Είχε σχεδόν νυκτώσει όταν φθάσαμε. Έξήγαμε, και έσκυψα στα κάγκελα της εξέδρας για να τόν δώ άκόμα. Αυτός άνοιξε πάλι τó πανάκι του στον μπάτι που είχε σηκωθή τώρα, και ή βάρκα του άνοιχτηκε ελαφριά μέσα σε δυθ σκοτεινά άπειρα, όπου ή Άφροδίτη είχε ανάψη δειά τó καντήλι της, στη μαγεμένη αυτή βραδυά... Τό κύμα θά τόν νανουρίση τήν νύχτα να κοιμηθή μέσα στη βάρκα του, και θά τού φέρη τó όνειρο γλυκό τά όνειρα της περασμένης του ζωής, που είχε ξεσκονίση από τή σκόνη τού καιρού για να μās τά διηγηθή, τόσο άπλά,

Η θάλασσα, ή γλυκιά μητέρα, αυτή που έχει άνοίξει τήν άγκαλιά της διάπλατη σε όλους τούς διωγμένους της ζωής, τόν πήρε κι' αυτόν.

Ποιά να είναι, εκείνη ή μαγική της δύναμις, που μās κάνει να ξεγνοίμε όλα, που κυττηρίαζει και γιγτρώνει της ποιά βαθειές πληγές. Όποιον πάρει, τόν κρατεί με τέτοια δύναμι, τόν κάνει να τήν άγαπήση με τέτοια άφοσίωσι, που ξεχνά όλους του τούς δεσμούς που τόν συνέδεον με τή γή... Είνε ή αιώνια μητέρα... μνηστή... άδελφή, σ' όλα τά ξε-

ντημένα ναυτοπούλα, που βρίσκουσε στο άπαλό χάδι της, και στον άσπρο της άφρό όλη τήν χαμένην άγάπη της πατρίδας...

Και πεθαμένους άκόμα... δέν τούς αφήνει... όταν σημάνη ή ώρα, ένα θεόρατο κύμα σηκώνεται, άρπάζει έγωϊστικά τó παιδί της, και τόν παρσύρει στα άγνωστα μυστήρια τού θρυλικού βυθού της.

??

ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Κουλουράκια χωρίς προσύμι.

1 1/2 όκα φαρίνα καλή.
100 δράμια λάδι α' ποιότητας.
100 δράμια ζάχαρη ψιλή.
1/2 όκα ρακι, 1 κουταλιά τού γλυκού σόδα και τó ζουμι δύο λεμονιών.

Δουλεύετε τó λάδι (ώμον) με τó ζουμι τών λεμονιών έως ν' άσπρίση καλά, έπειτα βάσετε τó ρακι, τήν ζάχαρη, τó άλεύρι και τά ζυμώνετε όλα μαζί. Έάν ή ζύμη είναι πολύ ξηρά τότε προσθέτετε λίγο ρακι άκόμη. Άφου ζυμωθούν καλά, αναλύετε τήν σόδα με όλίγον νερόν τήν ρίπτετε εις τήν ζύμη και εξακολουθεíte και τά ζυμώνετε άκόμη όλίγον, έπειτα τά τρίβετε άρκετά, τά πλάθετε σήμα θέλετε, τó τοποθετεíte εις ταψι ή λαμαρίναν και τά στέλλετε άμέσως εις τόν φούρνον.

Παξιμαδάκια.

100 δράμια γάλα. 1 κουταλιά της σούπας βούτυρον. 1 φλυτζάνι τού τσαγιού ζάχαρη. 100 δράμια φαρίνα. 3 αυγά. 1 κουταλάκι τού γλυκού σόδα

Βάσετε μαζί τó γάλα, τó βούτυρον, τήν ζάχαρη και τά ανακατεύετε όλίγον, κατόπιν ρίπτετε τήν φαρίναν και τελευταία τά αυγά. Άφου τó όλον γίνει μία μάζα ρίπτετε τήν σόδα λυομένη μέσα σε όλίγον γάλα τó όποιον φυλάτετε από τά 100 δράμια και άμέσως τó χύνετε σε φόρμα άλειμμένη με βούτυρον και τó στέλνετε εις τόν φούρνον. Άφου ψηθή τó κόπτετε εις παξιμαδάκια και τó στεγνώνετε εις ελαφρόν φούβνον.

Κουλουράκια της σιγής.

Μία όκα άλεύρι καλό, 150 δράμια ζάχαρη τριμένη όπως εις τούς κουραμπιέδες, 100 δράμια γάλα, 8 αυγά, 7 κουταλιές της σούπας βούτυρο λυομένο, 6 δράμια άνθρακική άμυασις, 15 λεπτά βανίλια.

Κτυπάτε τά αυγά χωριστά τούς κρόκους και χωριστά τά άσπρα, κατόπιν ρίπτετε τήν ζάχαρη εις τούς κρόκους και εξακολουθεíte να τά κτυπάτε έως ότου άσπρίσουν' κατόπιν τó βούτυρον καλώς κτυπημένον, τó γάλα μέσα εις τó όποιον λύνετε τήν άμυασιαν, κατόπιν τó άλεύρι και τήν βανίλια και τά ζυμώνετε καλά, κατόπιν τά πλάθετε εις κουλουράκια και τó στέλλετε άμέσως στον φούρνον.

Έκ τού βουτύρου πριν κτυπηθή κρατήσατε δύο

κουτολιές διά να αλείφετε τὰ χέρια σας διά να μὴν κολᾷ ἡ ζύμη ὅταν τὰ ζυμώνετε καθὼς καὶ ὅταν τὰ πλάθετε.

Ἡ ζύμη δὲν γίνεται πολὺ σφιχτὴ ὡς εἰς τὰ συνήθη κουλουράκια ἀλλ' ὄχι καὶ πολὺ ἀραιά, διὰ νὰ μὴ συμβῆ τοῦτο κρατεῖτε ἀπὸ τὸ γάλα, πρὶν νὰ ρίψετε ἐντὸς αὐτοῦ τὴν ἀμωνίαν 25 δράμια καὶ ἂν γίνῃ ἀνάγκη τὸ ρίψετε καὶ αὐτό. Πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ζύμη φουσκώνει πολὺ διὰ τοῦτο δὲν πλάθετε τὰ κουλούγια σας οὔτε πολὺ μεγάλα οὔτε τὰ τοποθετεῖτε κοντὰ εἰς τὴν λαμαρίαν.

Ἡ ὅλη ζύμη, θὰ σας δώσῃ 100 κουλουράκια μετρίου μεγέθους.

Μαρμελάδα ἀπὸ σῦκα.

Πέρνετε μία ὀκτὰ σῦκα τῆς τσαπέλας, τοὺς κόβετε τὸ κοτσανάκι τὰ βάζετε 2 ὥρες μέσα σὲ νερὸ, κατόπιν τὰ πλένετε καλά τὰ περνάτε ἀπὸ τὴν μηχανὴν τοῦ κρέατος καὶ ἀφοῦ προσθέσετε 100 δρὰμ. σταφι-

δίνη, 1 ποτηράκι κονιάκ καὶ λίγη κανέλα τὰ βάζετε εἰς σιγανὴ φωτιὰ καὶ τὰ βράζετε ἕως ὅτου ἀπορροφήσουν ὅλον τὸ ὑγρὸν ὅπου ἔχουν, εἰν θέλετε προσθέ-τετε καὶ λίγα μίγδαλα ἀσπρισμένα καὶ λεπτοκομένα. Εἶναι πολὺ ὑγιεινὸν γλυκὸ καὶ οἰκονομικόν.

Τυρόπιτες.

Κάνετε ζύμη με ὀλιγοάλευρον, 1 αὔγὸ ὀλίγο ἄλατι καὶ νερὸ καὶ ἀνοίγετε φύλλο ὄχι πολὺ λεπτό, τὸ ὁποῖον κόψετε σὲ στρογγυλὸν με ἓνα πιατάκι τοῦ τσαγιοῦ. Ἐχετε προηγουμένως ἐτοιμάσει τὸ τυρὶ με αὔγα καὶ λίγη ζάχαρη καὶ 2-3 κουταλιές γάλα, βάζετε μία κουταλιά τῆς σουπας εἰς κάθε στρογγυλοτόδιπλάνετε, τὸ πιέζετε εἰς τὰ ἄκρα διὰ νὰ κολλήσῃ καὶ τὸ τιγάνιζετε μέσα σὲ πάχος. Ἀμα τὸ βγάλετε ἀπὸ τὸ τιγάνι τὸ τοποθετεῖτε ἐπάνω εἰς μίαν διπλωμένην πετσέτα νὰ στεγνώσῃ καὶ ἀφοῦ βάλετε εἰς τὴν πατέλα τίς τυρόπιτες σας τοὺς ρίψετε ἀπὸ πάνω ψιλὴ ζάχαρη καὶ κανέλα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΣΤΑΦΙΔΙΝΗ Δρ. 3.20

(Σιρόπιον ἐκ σταφίδος)

ΕΧΟΥΣΑ ΤΗΝ ΛΥΤΗΝ ΠΕΡΙΠΟΥ ΓΛΥΚΑΝΤΙΚΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΜΕ ΤΗΝ ΖΑΧΑΡΙΝ & ΜΕΛΙ

Ἀντιναθιστὰ ταῦτα εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς χρήσεις

ΣΤΑΦΥΛΟΖΑΚΧΑΡΟΝ Δρ. 2.50

(Ἐκ χλωρᾶς σταφυλῆς)

ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΜΑΡΜΕΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ ΚΟΜΠΟΣΤΩΝ Κ.Λ.

Ἐν τῇ χρήσει τηρεῖτε τὰς αὐτὰς μετὰ τὴν ζάχαριν ἀναλογίας

Συνιστῶμεν εἰς τοὺς κ.κ. καταναλωτὰς ὅπως διὰ τὴν λιανικὴν πώλησιν ἀπευθύνονται εἰς τὰ κάτωθι πρα-τήρια τῆς Ἑταιρίας:

Σοφοκλέους 22.—Σταδίου 40.—Ὑπατείας 10.—Λισίων 1.—Σόλωνος 90

Θεμιστοκλέους 54.—Ἐρμού 119.—Ὀδὸς Ἀδριανοῦ.

Διὰ πᾶσαν χονδρικὴν πώλησιν δέον ν' ἀπευθύνεσθε εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρίας (ὁδὸς Σταδίου 19) Τμήμα ἐσωτερικῆς ἐμπορίας.

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν κ. καταναλωτῶν ὅπως τὸ ἐμβαπτιζόμενον κατὰ τὴν χρῆσιν κο-γλιάριον εἶναι ἐντελὸς στεγνὸν (νὰ μὴ εἶναι βρεγμένον) ὡς ἐπίσης καὶ τὸ δοχεῖον εἰς ὃ πρόκειται νὰ τοποθετηθῇ.

ΖΥΘΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

Ἡ νέα ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ.

ΝΤΕΛΜΠΟΥΟΝΟ

καὶ μετὰ τὸ γλυκύτερο πρῶτο βιολὶ τοῦ κ.

ΠΑΣΑΝΕΝΤΕ

Τρίτην καὶ Παρασκευὴν συναυλία.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΤΟΣ 1917

ΔΡΑΧ. 1.000.000 ΚΕΡΔΗ

Καθ' ἑκάστην κλήρωσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 400.000, παρέχον-τα κέρδη εἰς 2,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 200.000. Διὰ τὴν κλήρωσιν τῆς 28 Φεβρουα-ρίου 1917 ἐξεδόθησαν ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 1—25,000 ἀκέραια γραμμάτια παρέχοντα συμ-μετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος καὶ τιμώμενα τέσσαρας δραχμὰς καὶ ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 25.001—100.000 τέταρτα γραμματίων τιμώμενα μίᾳ δραχμῆς καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἑκάστης κληρώσεως

Αριθμὸς	Κέρδη	ἑκαστοῦ	ἑκαστοῦ	ἑκαστοῦ	ἑκαστοῦ
1	Μίγα κέρδη	ἑκ	Δραχμ.	80.000	Δραχ. 80.000
1	Κέρδη	ἑκ	»	20.000	» 20.000
2	Κέρδη	ἑκ	»	2.500	» 5.000
6	Κέρδη	ἑκ	»	1.000	» 6.000
16	Κέρδη	ἑκ	»	400	» 6.000
1950	Κέρδη	ἑκ	»	40	» 78.000

Ἡ πρώτη κλήρωσις γινέσεται τῇ 28 Φεβρουαρίου (12 Μαρτίου) 1917, ἡ δευτέρα τῇ 25 Ἀπριλίου (8 Μαΐου) 1917 ἡ τρίτη τῇ 27 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1917, ἡ τέταρτη τῇ 31 Ὀκτωβρίου (13 Νοεμβρίου) 1917, καὶ ἡ πέμπτη τῇ 31 Δεκεμβρίου 1917 (13 Ἰανουαρίου 1918).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Λαχεῖου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.

Ὁ Διευθύνων Τμηματάρχης: Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ

MODES CHAPEAUX
ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ Ι. ΜΑΝΤΟΥΚΑ

Παρελήφθησαν εκ Παρισίων τὰ νέα chic Μοντέλα.

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 38.

Τὰ **ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ** νοσήματα

Θεραπεύονται ἐν τῇ τελείᾳ κλινικῇ τοῦ εἰδικοῦ ὀφθαλμολόγου

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Τ. ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.

ἐν τῇ Ὀφθαλμολογικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων σπουδάσαντος κλπ.

Ἀθῆναι. 20 ὁδὸς Πειραιῶς. Τηλέφωνόν 654.

ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ
ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΤΩΝ ΑΔΕΛΦ. ΜΕΞΗ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ

ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ